

Referat af ordinær generalforsamling i Arkitekternes Pensionskasse

Tirsdag den 4. april klokken 17.00-21.00

Tuborg Havnevej 14, 2900 Hellerup

Formalia	
Fremmødte	76
Instruktionsfuldmagt	6
General fuldmagt til bestyrelsen	7
General fuldmagt til tredjemand	68
Stemmer i alt	157

Dagsorden	Resultat	Bestyrelsens anbefaling	Se side
1 Valg af dirigent	Valgt	For	3
2 Bestyrelsens beretning	Ikke til afstemning	-	4
3 Forelæggelse og godkendelse af Årsrapport 2016	Godkendt	For	7
4 Forslag fra bestyrelsen			19
Forslag 1: Ændringer i det generelle vederlag	Vedtaget	For	19
Forslag 2.1: Ændringer i regler og paragraffer: Definition af dækningsberettigede stedbørn § 12	Vedtaget	For	21
Forslag 2.2: Ændringer i regler og paragraffer: Krav om testamente for samlever fjernes § 11 stk. 3	<i>Forslag udgået</i>	-	21
4 Forslag fra medlemmerne			
Forslag 1 Fossilselskabers forretningsmodeller mv.	Vedtaget For:120 imod:34 Blank:2	Imod	22
5 Forelæggelse og godkendelse af lønpolitik	Vedtaget	For	30
6 Valg til bestyrelsen Bestyrelsen havde indstillet Ole Bjørn Petersen til valg for en treårig periode. Kirsten Schmidt Sander blev på generalforsamlingen opstillet af over 5 medlemmer, hvorfor valget skal afgøres ved urafstemning blandt samtlige medlemmer jf. vedtægten § 13, stk.6.	Skal afgøres ved urafstemning	For	31
7 Valg af revision Bestyrelsen indstillede statsautoriseret revisionsfirma PwC.	Valgt	For	32
8 Sted for næste års generalforsamling Bestyrelsen foreslog Århus	Vedtaget	For	33
9 Eventuelt	-	-	33

Indledning

Formand Mette Carstad

Velkommen. Jeg vil også have lov til at sige velkommen til første generalforsamling her i Sampensions dejlige hus, som Ole Bjørn allerede har fortalt om. Jeg og resten af bestyrelsen har glædet os rigtig meget til netop i år, for det er jo første gang, at vi mødes her, efter vi har slået os sammen med Sampension. Jeg er glad for at konstatere, at der også er kommet så mange i dag og rigtig hjertelig velkommen til jer alle sammen. Lidt praktiske informationer om stedet her. Der er toiletter hernede bagved. Der er en pensionsrådgivningsstand hvor der står nogle rigtig kloge mennesker fra pensionskassen til at give gode råd, hvis det er, at man synes, man har brug for det efter Henriks indlæg.

Selve generalforsamlingen starter lige om et øjeblik, men vi har undervejs på et tidspunkt en lille pause, hvor man kan forsyne sig med kaffe og vand, og når generalforsamlingen er slut, så vil bestyrelsen gerne være vært ved en buffet, som bliver stillet heroppe. Vi har jo nogle gæster i dag. Vi har vores revisorer, som jeg gerne vil bede om at rejse jer, som er hernede bagved og sikre, at tingene går rigtigt for sig. **Jacques Peronard** fra Deloitte og revisorerne fra PwC, **Claus Christensen** og **Christian F. Jakobsen**. Velkommen til jer og I skal være her og sørge for at sikre, at tingene går rigtigt til. Vi har så også vores administration i pensionskassen. Direktør **Hasse Jørgensen**.

ud over Hasse er der flere folk fra Sampension, og jeg kan jo bede jer rejse jer op. Økonomidirektør: **Morten Lund Madsen**. Matematisk direktør: **Flemming Windfeld**. Investeringsdirektør: **Henrik Larsen**, som vi jo har hørt tidligere. Kundedirektør: **Ole B. Tønnesen**. Og så har vi sekretariatschef og vicedirektør **Christian Due**. Og ud over disse personer fra Sampension, så er der jo også en lang række medarbejdere, som gemmer sig rundt omkring. I kan jo prøve at rejse jer op. Og dem kan man jo også spørge, hvis der er noget praktisk. Så har vi også vores bestyrelse, og dem har vi samlet heroppe i en banan i dagens anledning. Men I kan også få lov til at rejse jer. Jeg kan jo præsentere jer én ad gangen. Der er mig selv. Mette Carstad. Jeg blev valgt af medlemmerne sidste år og sidder indtil 2019. Om jeg så fortsætter derefter, det vil medlemmerne og jeg selv jo afgøre til den tid. Vi har **Cecilie Therese Hansen**, næstformand, og Cecilie er valgt i 2015 og er dermed på valg igen i 2018. **Ole Bjørn Petersen**, som er medlemsvalgt i 2016 for 2 år mener jeg. Det var sådan lidt ekstraordinært, fordi der var én, der trådte ud af bestyrelsen og Ole Bjørn er jo så på valg i dag. **Rie Øhlenschläger**, medlemsvalgt også i 2016 til 2019. **Rikke Francis**, som er udpeget af Forbundet Arkitekter og Designere og netop er blevet genudpeget her i 2017. Og så har vi **Per Frølund Thomsen**, som er udpeget af Akademisk Arkitektforening og om de vil genudpege **Per Frølund Thomsen**, det ved vi først til maj, hvor Akademisk Arkitektforening har deres repræsentantskabsmøde

Dagsordenens punkt 1

Valg af dirigent

Mette Carstad

Som sædvanligt er der udsendt en dagsorden forinden det her møde, og første punkt på dagsordenen, som vi springer lige til, det er, at vi skal vælge en dirigent, som hjælper os med at bringe os igennem dagen. Vi har i år bedt advokat **Tina Øster Larsen** fra Bech-Bruun om at varetage dirigenthvervet. Tina har stor erfaring og jeg er sikker på, at Tina kan lede os trygt igennem dagsordenen og jeg vil spørge, om der er andre kandidater til at være dirigent? Så skal vi have dagens anden klapsalve og det er så Tina, der er blevet valgt.

Dirigent Tina Øster Larsen

Tak skal I have og tak for at have betroet mig hvervet. Jeg skal lede os igennem i dag og min første formelle opgave er at konstatere, at vi nu også er lovligt til stede og er beslutningsdygtige med de punkter, der er på dagsordenen. Med henblik på at fastlægge det, har jeg gennemgået de krav, som vedtægterne og lovgivningen stiller til den form og de varsler, der skal gives i forbindelse med indkaldelsen. Og det har jeg sammenholdt med de tiltag, som pensionskassen har taget og på den baggrund har jeg konstateret, at pensionskassen har taget de tiltag, der er nødvendige med henblik på at vi lovligt er til stede i dag og er beslutningsdygtige. Og medmindre jeg hører indvendinger, så vil jeg også konstatere, at I deler min vurdering. Det er ikke tilfældet. Tak skal I have.

Dirigent Tina Øster Larsen

Så har jeg lidt praktiske oplysninger til at starte med. Jeg ville have fortalt jer, hvor mange vi er endnu, men det tæller VP stadigvæk op, så det kommer jeg tilbage med senere. Dels hvor mange vi er i lokalet og hvor mange der er repræsenteret ved fuldmagter, som vi jo skal bruge senere ved afstemningerne.

Vi har som punkt på dagsordenen i dag også et bestyrelsesvalg, som formanden også nævnte. Der er opstillet p.t. én kandidat, men der er jo mulighed for, at der kan opstilles flere. Vi har ikke modtaget nogen yderligere forslag. Hvis der er nogen, der påtænker at opstille eller lade sig opstille, så giv os gerne en melding i pausen, så vi kan nå lige at forberede det. Så ryger vi jo til urafstemning, men det er rart lige at have den del forberedt. Selvfølgelig kan man også opstille under selve punktet, når vi når dertil.

I skulle meget gerne alle sammen have fået stemmesedler, da I kom ind. Hvis ikke det er tilfældet, så kan de hentes nede ved VP, der stadigvæk sidder nede ved døren og holder styr på den del af det. Det vil der også være mulighed for i pausen. Og pause, det holder vi cirka, når vi er halvvejs igennem. Jeg forventer, det bliver efter, vi har haft punktet om årsberetningen og så tager vi en kort strækkeben-pause på det tidspunkt. Undervejs bliver der selvfølgelig, ligesom der altid er, mulighed for at stille spørgsmål, komme med indlæg og generelt debattere de punkter, der er. Den måde det kommer til at fungere på, det er, I sidder, hvor I nu engang sidder og så kommer der mikrofoner rundt til jer. Grunden til at vi bruger mikrofoner er dels så vi kan høre, hvad I siger, men også så vi kan få det båndet og med på referatet, som I er vant til. Og derfor også, og det skal jeg nok minde jer om også, når vi kommer dertil, så beder jeg venligst om, at man siger sit navn inden man stiller spørgsmålet, så vi kan få det med i referatet også. En sidste praktisk bemærkning, jeg vil nævne, at i Arkitekternes Pensionskasse er det muligt at søge om transporttilskud og der skulle gerne ligge blanketter på jeres borde, som I kan udfylde og så efterlade på bordene i udfyldt form, så bliver de indsamlet efterfølgende.

Og med de bemærkninger er vi så småt klar til at komme i gang med hvad det for alvor drejer sig om og det er jo dagsordenens øvrige punkter. Det første punkt, vi har, er Beretning fra bestyrelsen, og den vil formanden fremlægge. Jeg giver ordet til **Mette Carstad**.

Dagsordenens punkt 2

Bestyrelsens beretning

Mette Carstad

Mange tak. Jeg har selvfølgelig allerede gjort min første lille fejl, at jeg har glemt at nævne, at vi har et til medlem i bestyrelsen, som desværre bare ikke er her i dag, og det er **Søren Kaare-Andersen**,

som er vores uafhængige regnskabs- og revisionskyndige medlem og han blev valgt af medlemmerne efter indstilling fra bestyrelsen i 2015-2018. Til beretningen. Tak for ordet Tina. Jeg har delt beretningen op i fem dele. Og det er først lidt om pensionskassens afkast og arbejdet med ansvarlige investeringer, så om beregningsrente og levetider, om det nye samarbejde med Sampension, om bestyrelsens og direktionens aflønning og endelig om, hvor vi står med planerne om et muligt skifte til markedsrente i fremtiden.

Flot billede og det handler om afkast. Med udgangspunkt i selve pensionskassens formål: gode pensioner til medlemmerne. Vi sikrer grundlæggende medlemmerne gode og stabile pensioner ved, at vi leverer høje afkast hvert eneste år, har lave omkostninger og har en økonomisk buffer, så vi kan holde fast i en langsigtet investeringsstrategi med en høj aktieandel og dermed have mulighed for relativt høje afkast fremover.

Og hvad skete så i 2016? Hvordan kom vi ud af 2016 i forhold til al den uro, der har været sidste år? Hvilke forventninger har vi til 2017 og ikke mindst - hvad betyder det for vores pensioner? 2016 startede med markante aktiekursfald, og uroen på de finansielle markeder fortsatte i de første par måneder af året. Det kan godt være, I tror vi er lidt tossede, men i bestyrelsen sidder vi altså med vores allesammens penge og følger rigtigt meget med i, hvordan det går. For der er ikke noget, der er så afgørende for, hvordan vores pension bliver, som det, der sker på afkastside. Men i 2016, det var jo et spændende år, hvor der skete rigtig meget. Og frem mod midten af juni gik det nogenlunde fornuftigt, men så var der et stort aktiefald i forbindelse med Brexit-afstemningen. Faldene på de finansielle markeder var dog betydeligt mindre end ved årets start, og aktiemarkederne genvandt hurtigt det tabte. Så kom præsidentvalget i USA og det gav endnu et skvulp på de finansielle markeder, men omfanget var jo intet i forhold til årets start og omkring Brexit. Renterne i både USA, Tyskland og Danmark faldt til et meget lavt niveau i slutningen af juli, men steg siden og endte ved udgangen af 2016 lidt lavere end ved årets start. 2016 endte så faktisk trods store uroligheder med at blive et ganske fint afkastår, og pensionskassen kom godt ud af det med et konkurrencedygtigt afkast på 7,5 pct. efter omkostninger. Og det er jo årets spændende højdepunkt. Det er, når vi kan sammenligne os med alle de andre. Og vi ligger heldigvis og har gjort det i årevis i den absolutte top. Afkastet er i den høje ende, og ser vi på udviklingen på fem års sigt, er investeringerne blevet forrentet med hele 52,8 pct. og det kan vi faktisk være stolte af.

Men også 2017 bliver præget af vigtige valg – først har vi præsidentvalget i Frankrig i maj og dernæst valget til forbundsdagen i Tyskland i september. De to valg er også vigtige, fordi Tyskland og Frankrig økonomisk er de helt store toneangivende lande i det europæiske samarbejde. Samtidig forventer vi, at finansmarkederne i 2017 vil være præget af Storbritanniens farvel til EU, og de fremadrettede aftaler, som Storbritannien forlader EU med, kommer til at få stor betydning for, hvordan EU vil fungere frem i tiden. Uanset at de underliggende økonomier på de store markeder ser fornuftige ud i 2017 med lav arbejdsløshed og relativt lav inflation, forventer vi fremtidige vanskelige indtjeninger for virksomhederne og muligheden for stigende rente. Så selv om vi ser positivt på indeværende år, så er der nok grænser for, hvor meget afkast vi forventer i 2017.

Bestyrelsen har derfor besluttet at fastsætte depotrenten for 2017 til 3,5 pct. før skat, og det er jo en udmærket forrentning af opsparingen i en tid, hvor renteniveauet i samfundet er væsentligt lavere.

Vi investerer ikke kun. Vi forsøger også at være ansvarlige omkring investeringerne. For pensionskassen går afkast hånd i hånd med ansvarligheden. Gennem de seneste år har vi vedtaget regler, politikker og retningslinjer for ansvarlig investeringspolitik, og selvfølgelig også i 2016. Vores nye samarbejdspartner, Sampension, har samme tilgang til ansvarlig investering, og det minder meget om det, som vi har haft hos fondsmæglerselskabet i Unipension. Udgangspunktet for pensionskassens ansvar-

lige investeringspolitik er en forventning om, at virksomheder, der agerer socialt og miljømæssigt ansvarligt, mindsker den forretningsmæssige risiko og derigennem øger sandsynligheden for en bedre indtjening. Fx kan virksomheder med et dårligt omdømme få svært ved at tiltrække og fastholde den ønskede arbejdskraft, og forbrugere kan boykotte virksomheder, som udnytter børnearbejde eller forurener omgivelserne. Hertil kommer, at vi som investor med en ansvarsbevidst investeringspolitik kan forsøge at påvirke virksomhedernes adfærd på det sociale og miljømæssige område.

Vi er medlem af en række organisationer, der på hver sin måde bidrager til at fremme ansvarsbevidst investering. Her kan fx nævnes den FN-støttede organisation PRI - Principles of Responsible Investments og CDP – Carbon Disclosure Project, som er en uafhængig, international non-profit organisation, der arbejder for åbenhed og dialog omkring virksomheders klimastrategier og udledning af CO₂. Netop udledningen af CO₂ og påvirkningen af miljøet er også et tema på generalforsamlingen i år, som det har været de senere år. Efter min overbevisning har vi altid været enige med forslagsstillerne til dagens senere forslag om slutmålet, men har forskellig mening om, hvilken vej vi når målet. Pensionskassen har taget vores retningslinjer fra Unipension med os, og selvfølgelig skal vores retningslinjer sikre, at de virksomheder, vi investerer i, skal have fokus på at mindske CO₂-udledningen samtidig med alle de andre forhold, som er vigtige i vores ansvarlige investeringer.

Det der så er lige noget særligt, det er, at fordi vi nu er kommet med vores 10.000 – 9.000 medlemmer, PJDs 11.000 medlemmer ind i Sampension, så har vi faktisk allerede nu været med til at påvirke også den måde, som Sampensions tilgang til ansvarlige investeringer er, fordi pludselig er vi 300.000 medlemmer, som støtter sagen og er gået med i COP21-aftalens målsætninger, og ikke kun vores egne 9.000 arkitekter.

I 2016 tog bestyrelsen en nødvendig beslutning om at nedsætte den såkaldte beregningsrente fra 4,25 % til 3,75 % og dette skulle træde i kraft pr. 1. januar 2017. Jeg må nok sige, at det var ikke god timing, for der er mange medlemmer, som har troet, at denne nedsættelse af beregningsrenten havde en sammenhæng med, at vi gik over i Sampension. Det har ingen sammenhæng med hinanden. Men beregningsrenten det er en vurdering af, hvor meget et medlem vil kunne få i rente over de næste mange år. I praksis bliver pensionen forrentet med den depotrente, som afspejler det reelle afkast af investeringerne og vi har fastsat beregningsrenten på baggrund af de langsigtede udsigter til et lidt lavere afkast på finansmarkederne. Dermed giver vi medlemmerne et mere realistisk billede af forventede pensionsudbetalinger i fremtiden. Når beregningsrenten bliver lavere, falder prognoserne for pensionsudbetalingerne.

Danskerne lever længere – og det gælder ikke mindst vores medlemmer. Som eksempel kan jeg nævne, at vi nu indregner en gennemsnitlig forventet levetid for et 50-årigt medlem, der er fem år længere end i 2016. Og det er jo sådan set godt nyt, men det betyder også, at pensionen skal strække længere. Når vi fordeler opsparingen over flere år, så falder de forventede månedlige udbetalinger.

Sænkningen af beregningsrenten og indregningen af længere levetid får også betydning for de forsikringsordninger, der er tilknyttet pensionen. De beregnes som en procentdel af alderspensionen og hvis den forventede alderspension er lavere, så bliver det beløb, man får udbetalt ved en forsikringshændelse, tilsvarende også lavere. Hvis man gerne vil fastholde samme dækning, så kan man justere og det har vi besluttet, at her i foråret kan man justere uden at afgive nye helbredsoplysninger, hvis man måtte ønske det.

Pensionskassen har i en årrække sat en del af overskuddet til side for at kunne kompensere medlemmerne for både nødvendigheden af at sætte beregningsrenten ned og indregne en højere levetid. For at imødegå noget af faldet i pensionernes størrelse har vi så derfor overført en del af egenkapita-

len i forhold til størrelsen af hvert medlems opsparing og hvor længe man har været medlem. Det betyder, at ændring i beregningsrenten ikke kommer til at berøre medlemmer, som allerede er gået på pension eller som er meget tæt på at gå på pension. Den samlede effekt af nedsættelse af beregningsrente og levetidsforbedringer kan ses i kolonne 3, "Månedlig pension efter".

Men den helt store ændring og den, som er mest tydelige på de oversigter, I har fået, det er, at vi viser den forventede udbetaling i nutidskroner i stedet for i fremtidskroner. Effekten af dette fremgår af den sidste kolonne i tabellen. Dette giver et mere reelt billede af købekraften i dag for de fremtidige udbetalinger. Udbetalingerne ser altså også lavere ud, uden at de reelt er det, hvis man regner dem i fremtidskroner. Og dermed er vi på linje med det fælles Pensionsinfo, som viser alle danskeres opsparing og ydelser i nutidskroner. Og dermed har vi altså mulighed for at gå med på denne her Pensionsinfo, hvor man kan se et samlet overblik over alle de pensionsordninger, som de fleste af os har skaffet, inklusive folkepensionen.

Vi ved, at det her er vældigt kompliceret stof og det er ikke nemt at forstå for nogen af os og derfor har vi orienteret i flere omgange og skrevet direkte til alle medlemmerne. Men det bedste sted at få mere at vide om præcis, hvordan det er for jer hver især det er på vores hjemmeside. Der ligger film, beregningseksempler og illustrationer, der forklarer meget mere samt en mulig tilgang til Pensionsinfo, hvor man kan få beregnet præcist, hvordan det ser ud for en selv. En ting er dog vigtig at forstå. Der er ingen medlemmer, der bliver fattigere af de her ændringer. Den opsparing, man har på sit depot, er fortsat den samme. Ændringerne har alene til hensigt at give et mere realistisk billede af, hvad man har til rådighed i alderdommen.

2016 har været en milepæl og et meget langt etapeløb for at sikre en god overgang for medlemmerne – det vil sige ud af Unipension og ind i Sampension. Konverteringen af data og pensionsmidler, som skete i januar måned, gik helt efter bogen, uden at medlemmerne mærkede nogen ulemper. Alle medlemmernes data kom med over, og pengene passede. På medlemsmøder i januar og februar fortalte vi mere detaljeret om selve skiftet og beslutningerne bag.

I bestyrelsen har vi styret hele processen efter en række målbilleder, som vi satte op allerede i starten af 2015 og som var pejlemærker for os og vores rådgivere helt fra udvælgelsen af mulige samarbejdspartnere, over styringen af exit-processen i Unipension og indtrædelsesprocessen i Sampension og helt frem til udgangen af 2016. Vi ville f.eks. fortsætte som en selvstændig pensionskasse og vi ville opnå lavere omkostninger. Vi lavede også en business case for at have helt styr på afkast af vores investering og i løbet af 2016 fik vi så reduceret omkostningerne, så vi med udgangen af december endte på det noget nær laveste niveau, som vi havde regnet på i vores best case vurderinger. Det betyder, at alle udgifter til investeringer i skiftet, og investeringer det er jo altså selvfølgelig de udgifter, det har kostet at flytte fra én administration til en anden, de er tjent hjem igen inden for et år.

Og skiftet skaber værdi til medlemmerne. Det ses tydeligt af, at vi allerede i år kan halvere administrationsomkostningerne pr. medlem fra 1.042 kr. til 550 kr., som budgettet for 2017 peger på. Og det er jo så hvert eneste år fremadrettet i resten af vores levetid, at man sparer 500 kr., som bliver sat ind og bliver til pensionsopsparing. Hertil kommer alt det, som vi nu er del af med bedre produkter, bedre servicetilbud og mere digitale services og så kommer potentialet i at være en del af et større og stærkere setup på investeringssiden, og det kan betyde rigtig mange flere penge til pension.

Så skal jeg lige fortælle om bestyrelsens aflønning. Det er informationer, som også fremgår af årsrapporten. Bestyrelsens samlede vederlag for 2016 udgjorde 872.000 kr., hvilket er det samme beløb som i 2015. Niveauet for honorarer er et af de emner, der hvert år er på dagsordenen på et af årets

bestyrelsesmøder og i år indstiller bestyrelsen til generalforsamlingen, at honoraret hæves med 10.000 kr. pr. bestyrelsesmedlem. Vi forvalter 8,7 mia. kr. for medlemmerne og det er vigtigt at honoraret modsvarer bestyrelsens ansvar og arbejdsmængde. Den administrerende direktør i Unipension, **Jens Munch Holst** modtog fra Arkitekternes Pensionskasse andel af hans løn, 366.000 kr. i 2016. Og aflønningen af den tidligere direktør **Cristina Lage** blev alt sammen afholdt og afsat i 2015.

Til sidst vil jeg fortælle lidt om noget af det, vi kommer til at arbejde med her i 2017 og det er markedsrente. I den nuværende pensionsordning får medlemmerne en stabil, gennemsnitlig depotrente, hvor afkastet er fordelt ud over tid og mellem medlemmerne. Her tager vi ikke hensyn til, om det enkelte medlem har kort eller lang tid til pensionering. Med markedsrente får hvert medlem det direkte afkast af investeringerne og afkastet bliver hver måned lagt til eller trukket fra den individuelle opsparing – alt efter om det er positivt eller negativt. Og med markedsrente kan investeringerne tilpasses hvert enkelt medlems alder og risikoønske. Er der mange år til pensionering, kan investeringerne indeholde mange aktier og alternative investeringer, som giver gode muligheder for højt afkast men også rummer mere risiko. Men er udbetalingerne i gang eller er der kun få år til pensionering, kan investeringer i stedet indeholde flere obligationer, som typisk giver et mere stabilt afkast. Det forventer vi er en fordel. Sampension har et eksisterende og velfungerende markedsrenteprodukt og har erfaring fra tidligere med den store rådgivningsopgave, der knytter sig til sådan en overgang. Vi kigger nu på i bestyrelsen, hvad produktet skal indeholde, og hvordan overgangen til markedsrente i givet fald skal være. Og hvis alt dette udmønter i noget, som vi tænker os at gå videre med, så vil vi lægge det frem ved generalforsamlingen til beslutning i 2018. Hermed er bestyrelsens beretning slut. Jeg ser frem til en god generalforsamling med god debat og giver ordet tilbage til dirigenten.

Dagsordenens punkt 3

Forelæggelse og godkendelse af Årsrapport 2016

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak for det.

Og tak til formanden for beretningen. Og det er rigtigt, som Mette siger, der bliver rig lejlighed til debat, men jeg havde tænkt mig at foreslå, at vi, inden vi skrider til debatten, at vi nu tager fremlæggelsen af årsrapporten og så tager vi en samlet debat til sidst. Jeg har tænkt mig at bede **Hasse Jørgensen** komme og forelægge årsrapporten, og så tager vi debat om beretningen og årsrapporten derefter. Værsgo, Hasse.

Hasse Jørgensen

Tak for det. Ja, nu er det jo så årsrapporten, det handler om, og denne ser sådan her ud. Og der skulle have været mulighed for at få fingre i den undervejs, enten på vej ind eller rundt omkring ved bordene. Det jeg vil gøre, det er at gennemgå de sådan væsentligste tal fra årsrapporten. Der er jo klart nogle, der er vigtigere end andre. Og det er måske også meget fornuftigt lige at starte med at adressere den helt specielle situation, vi har ved denne her generalforsamling, nemlig at jeg fremlægger en årsrapport, som jo hidrører selvfølgelig fra 2016, hvilket er før samarbejdet mellem Sampension og Arkitekternes Pensionskasse startede. Så som sådan har vi ikke så meget med resultaterne at gøre. Og det betyder også, at det jo er Unipension, der har udarbejdet selve årsrapporten. Det skal ikke på nogen måde opfattes som en eller anden form for ansvarsfralæggelse, fordi det er såmænd en udmærket årsrapport, som der ikke er nogen grund til at fralægge sig ansvar for.

Og lad os starte med noget af det, sådan set, allervigtigst, nemlig hvor mange penge kom der ind i 2016. Hvor mange penge kom der i kassen. Der kom 337 millioner kroner ind i medlemsbidrag inkl. indskud og det er faktisk en pæn lille fremgang på 3,4 % i forhold til 2015. Det er det, som I har indbetalt i løbet af året.

Så er det jo også frygteligt relevant at se på, hvor mange penge er der gået ud. Og det beløb her, det dækker jo både betaling af pensioner. Det dækker sådan set også skadeserstatninger. Det dækker sådan set også, hvis der er nogen, der skulle få den mærkelige ide, at de vil have deres depot hen hos en anden pensionsleverandør, så det er sådan set, hvad der er gået ud af penge alt i alt. Og det er 286 millioner kroner, som er en stigning på hele 9 % i forhold til 2015, men som jo stadigvæk er et tal, der er betydeligt lavere end indtægterne, og dermed er kassen sådan set stadigvæk i vækst, og det er ganske behageligt af mange forskellige grunde. En af grundene til, at det er mere behageligt at have en pensionskasse, der er i vækst end en afviklingspensionskasse, er det omkostningsmæssige. Og det er jo også et af de rigtig vigtige tal, som vi skal kigge på her.

Det, der hedder N5 eller forsikringsadministrationsomkostningerne pr. medlem, det lander i 2016 på 1.042 kroner. Det I kan se, det er, at det er et fald, et ganske betydeligt fald faktisk fra 2015 på 1.263 kroner. Om det er der at sige, at tallet i 2015 er ekstraordinært forhøjet, altså det er et unormalt højt omkostningstal, og det er det, fordi den proces, der har været med at skille sig ud af Unipension og finde en ny leverandør og finde ind i Sampension, har været forbundet med nogle separationsomkostninger, og det har altså hævet omkostningsniveauet i 2015, så det er ikke sådan en umiddelbar fair sammenligning. Vi kan så sige, de 1.042 kr. passer egentlig meget godt med det, der har været sådan et længere gennemsnit for omkostningsniveauet i kassen, og det er jo det, som I vil få bragt ned omkring de 550 kroner, som formanden også nævnte i sin beretning.

Hvis vi kigger på antallet af medlemmer, så stiger det til 9.552, og det er sådan set en stigning på små 4 %. Så der kommer altså også stadig flere arkitekter i pensionskassen. Så udmærkede tal.

Hvis vi så vender os mod det afkastmæssige, som også er noget af det meget væsentlige i sådan en sammenhæng her, så skal det jo ses lidt på baggrund af de muligheder, der var på finansmarkederne i 2016. Og de er illustreret her, dels ved den 30-årige swap-rente, som falder hen over året og faktisk når ned på noget af det laveste, den har været historisk, 0,7 %. Det er helt ekstremt, og så stiger den lidt i slutningen af året, men netto får vi altså et rentefald på ca. en tredjedel procent hen over 2016, og det giver jo så en mulighed for nogle kursgevinster på obligationer og renterelaterede instrumenter, så det er sådan set afkastmæssigt et udmærket baggrundsscenario.

Hvis vi kigger på aktiemarkedet, så er – og det tror jeg sådan set også Mette var inde på sin beretning – så startede det jo ganske forfærdeligt i januar og februar måned med store aktiekursfald. Det vil nogle kunne huske, fordi vi var da mange, der var i tvivl om, hvorvidt det ville fortsætte den der vej nedad, men samlet set så blev det sådan set et ganske udmærket aktieår med en total stigning fra start til slut på ca. 10 %. Og de to udviklinger er da også rimeligt repræsenteret i de afkastresultater, som pensionskassen ender op med. Der er et totalafkast på 600 millioner kroner. Det er måske svært at relatere til noget. Det er selvfølgelig et stort tal. Der er et afkast på 7,5 %. Det er sådan set N1, eller totalfondsafkastet i procent. Det er et pænt afkast. Det er et absolut respektabelt afkast for 2016. Vi kan se hernede, at hvis man måler det op mod benchmark, altså måler det op mod den strategi, som bestyrelsen egentlig har lagt og dermed den forventning, man kan have til, hvad vil året indbringe af afkast, ja, så ligger det altså meget, meget tæt på det. Det ligger på 7,6, lige i nærheden af de 7,7 %. Det, vi også kan sige, det er, at det formodentligt vil ligge pænt i forhold til andre pensionskasser og andre pensionsselskaber, så det er et OK afkast, vi opnår i 2016. Yderligere, så opnås

det jo oven på en serie af andre afkast for de foregående 5 år, så samlet set, så kommer vi altså op på 52,8 %.

Aktivsammensætningen og resultaterne på de enkelte aktivklasser vil jeg egentlig ikke gøre så meget ud af. Det er lidt mere feinschmeckerstof, men inden der er nogen, der spørger, vil jeg sige, forskellen på de 7,5 og de 7,6 her er en sådan mere teknisk forskel. Det er noget med, at det ene afkast er pengevægtet og det andet er det, der hedder tidsvægtet, og med mindre der er nogen, der har et stort ønske om det, så skal vi ikke gå nærmere ind i det. Det giver nogle bittesmå forskelle og er også to forskellige tal, men dog ikke så langt fra hinanden.

Så har vi pensionskassens kapitalstyrke, som jo først og fremmest består af egenkapitalen, I kan se deroppe, på 2,5 milliarder kroner, som er vokset en lille bitte smule. Derudover så består kapitalgrundlaget af særlige bonushensætter på 440 millioner, og det er så også vokset en lillebitte smule, så samlet set 2,5 milliarder kroner i kapitalgrundlag.

Det tal holdes jo op imod kapitalkravet, som her hedder SCR (Solvency Capital Requirement). Og kapitalkravet for pensionskassen det er 584 millioner kroner. Som I kan regne ud, så giver det her altså en rigtig flot kapitaldækning. Der er krav om, at der skal være 584 millioner kroner. Der er 2,5 milliarder kroner. Det giver 428 % i såkaldt solvensprocent, og det er sådan set fint og tilfredsstillende.

Man kunne tro, at der er sket en tilbagegang her fra 2015 til 2016, fordi der jo er vist 492 % i solvensdækning i 2015. Det skyldes egentlig, at der er sket et regimeskift i solvens- og regnskabsreglerne, kan man sige. Det her det er et helt nyt regime, som hedder Solvens II, og som altså er skrapere, og som er mere krævende. Det her det udløb ved udgangen af 2015. Det er det såkaldte Individuelle Solvensbehov, men bottom line er bare, at de to tal sådan set ikke er sammenlignelige af præcis den grund, og rent faktisk er der sket en fremgang i pensionskassens kapitalforhold. Ja, den samlede balance lander på 8,69 milliarder.

Det var sådan set de vigtigste tal fra den årsrapport, I sidder med. Det er jo ikke nødvendigvis de tal, der repræsenterer den vigtigste begivenhed, fordi den vigtigste begivenhed i løbet af året, det er jo selvfølgelig det skift, der er sket fra Unipension til Sampension, tror jeg godt, man kan tillade sig at sige. Og derfor skal vi også lige bruge et øjeblik på at give et indblik i, hvad er det for en konstruktion, som pensionskassen i denne her sammenhæng er kommet ind i?

Og den er forsøgt illustreret her. Det, I ser her hedder et forsikringsadministrationsfællesskab, og den måde det fungerer på det er, at man har ét selskab her. Administrationselskabet, som udfører al aktivitet i hele denne her størrelse. Det vil sige, at administrationselskabet indeholder alle medarbejderne, der er alle IT-systemerne, der er printere og processer og forretningsgange osv. I modsætning til de tre pensionsvirksomheder, som ligger heroppe. Der er ingenting andet, end at der er den juridiske enhed, selve pensionskassen eller livsforsikringselskabet. Der er en bestyrelse og der er selvfølgelig finansielle aktiver og finansielle forpligtigelser, men der er ikke nogen sådan fysisk aktivitet. Og det er der jo ikke, fordi alt, hvad der skal ske, herunder afholdelse af sådan en generalforsamling som den, vi afholder nu, udarbejdelse af regnskabet men også alt andet hvad der skal ske, det bliver jo foretaget af administrationselskabet, jfr. den aftale, der er indgået mellem dem, som indbefatter, som sagt, alt.

Det, der er det smarte for Arkitekternes Pensionskasse i denne her sammenhæng, det er, at når man går ned og kigger i de aftalerne, så er de ens, og det er så forstået på den måde, at også prislisten er ens. Det vil sige prisen for en enkelt ydelse til det her selskab med små 280 milliarder og små 270.000 kunder, er altså den samme, som den er til hver af de to pensionskasser her. Det vil sige prisen for administration pr. medlem er den samme. Prisen for forvaltning af danske obligationer i ét år er det

samme og pointen er selvfølgelig, at det giver adgang til nogle stordriftsfordele, som faktisk hører til på et helt andet niveau og dermed en ret væsentlig værdiskabelse. Grunden til, at alle parter er glade for aftalen, er selvfølgelig, at det er også en værdiskabelse for det, der før hed Sampensionkoncer-
nen, fordi inden for denne her form for virksomhed, altså drift af pensionsordninger, der er det til enhver tid en fordel, hvis der kan komme flere medlemmer, flere kunder, flere penge ind igennem det samme system. For langt den største dels vedkommende er omkostningerne faste. De er afholdt. Det er det, man kalder kapacitetsomkostninger.

Konstruktionen er så lavet sådan, for nu at understrege, at det er et fællesskab, at der også er et fælles ejerskab. Man kan selvfølgelig sige, det er en meget stor forskel, der er i, hvad der ejes fra livsfor-
sikringselskabet kontra Arkitekternes Pensionskasse, men det er den forskel, som er repræsenteret ved antallet af kunder, antallet af medlemmer, så det er sådan set repræsentativt nok. Og der ejes jo – eller ikke ejes – der er også en bestyrelsespost i administrationselskabet til de to pensionskasser.

(Fra salen)

Er det ikke en til hver af de to?

Hasse Jørgensen

Nej det er en tilsammen. Der er skabt et udvalg, som udpeger, formodentlig på skift over tid antager jeg, et bestyrelsesmedlem i administrationselskabet.

Det, der er yderligere smart ved det her, det er jo, at nu har vi det her administrationsfællesskab sammen og det skaber sådan set nogle effektive resultater, men det vil også være utroligt nemt, hvis I nu kender en pensionskasse et eller andet sted ude i landskabet, som gerne vil administreres billigt og effektivt og opnå høje investeringsresultater i fremtiden, ja så er det altså også utroligt nemt at koble yderligere en klods på, fordi aftalerne ligger der og hele setup'et er der til at gøre det. Og det er selvfølgelig en ting, vi er meget åbne over for, at den mulighed kunne forekomme, for der vil stadigvæk være fordele ved at vokse yderligere herfra.

Dirigent Tina Øster Larsen

Tak til Hasse for gennemgang af årsrapporten. Vi åbner for debatten og det er som sagt både til bestyrelsens beretning, det vil sige både til bestyrelsen, der kan stilles spørgsmål, og så er det selvfølgelig her til årsrapporten til Hasse Jørgensen. Og der var en markering.

Lilian Jensen

For lige at tage det sidste først. Sidste gang jeg hørte om de der tal på ejerandele og det var på det der orienteringsmøde, der blev holdt for en måneds tid siden, da var de ejerandele på ... da blev der nævnt 4 %. Derfor undrer det mig lidt, der står 3 % nu. Er der sket noget i mellemtiden eller er det noget med op- og nedrundning af tal?

Hasse Jørgensen

Nu må nogle af mine egne medarbejdere korrigerer mig, men det kan jeg bestemt ikke tro, at der har stået 4 %. Jeg mener aldrig nogensinde, vi har opereret med det tal.

Lilian Jensen

Det står for mig som.. Nå.

Hasse Jørgensen

Det vil jeg godt turde satsen rigtig meget på, at der ikke har stået. Ja.

Lilian Jensen

Ja, det er så lige meget. Det andet, jeg ville sige, det var, jeg vil godt knytte nogle kommentarer til

formandens beretning på bestyrelsens vegne der. Jeg synes, der var en væsentlig mangel for ikke at sige et hul eller, ja et hul, som man næsten kan sammenligne med de der sorte huller i universet, hvor al materie forsvinder. Og det drejer sig om, at der på forrige generalforsamling var nogle forslag, altså vi, som i dag også stiller forslag, medlemsforslag. Vi stillede på forrige generalforsamling et forslag, som vandt fuld tilslutning, og som bestyrelsen også tilsluttede sig. Og der var så en anden gruppe, der stillede et andet forslag med et emnemæssigt lignende forslag og det opnåede flertal ved afstemning. Men vores forslag, det var et forslag, som pålagde bestyrelsen at undersøge og redegøre for mulige tiltag med det sigte at få fossilselskaber til at opgive sine investeringer i højrisikable udvindingsprojekter og sideløbende hermed skulle bestyrelsen så også præcisere, hvad det er, der berettiger dem til at fastholde aktivt ejerskab frem for afvikling i sin investeringsstrategi over for samme selskaber. Det var forslaget ret lige kort. Det var lidt længere formuleret, men det var altså helt kort, hvad det gik ud på. Og man kunne på den baggrund forvente, at årsberetningen indeholdt en redegørelse for resultaterne af de heraf følgende bestræbelser og overvejelser i bestyrelsen, men nej. De glimrer kun ved fuldstændigt fravær i den aflagte årsberetning fra bestyrelsen. Og det synes jeg, forklaringen på det misforhold mellem en udtalt anbefaling og en udvist passivitet, den kunne jeg godt tænke mig at få en forklaring på.

Så vil jeg også ikke undlade at påpege et andet misforhold, som sætter det allerede nævnte her i yderligere relief. Nemlig for at opnå en udsigt til reduktion af omkostningerne til administration, så har man så foretaget et skift af administrationsfællesskab fra Unipension til Sampension. Dette skift er sket samtidig med at man i Unipension faktisk er begyndt aktivt at bruge det såkaldte aktive ejerskab til at afgive sin stemme til fordel for klimavenlige forslag på generalforsamlinger i de større olie-selskaber. Det fremgår af en rundspørge, som Ansvarlig Fremtid, som er et forum, vi arbejder inden for, har foretaget, og som også viser, at det samme ikke har været tilfældet for Sampensions vedkommende. Her har man helt undladt at afgive stemme i sådanne sammenhænge. Summa summa-rum har vi altså forladt et administrationsfællesskab med det udøvede aktive ejerskab til fordel for et andet uden. På netop det område, som vores forslag omhandler, de fossile selskaber. Og det er ikke fordi jeg begræder tabet af Unipension, men det siger noget om bestyrelsens holdning til flertalsvedtagelser på generalforsamlingen. Og på den baggrund mener jeg faktisk ikke, at bestyrelsens beretning kan godkendes, men den kan jo muligvis tages til efterretning, men godkendelse, det synes jeg ikke, der kan være tale om.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak skal du have. Jeg kan måske lige knytte en umiddelbar bemærkning til det sidste, du nævner. Det kommer vi også tilbage til. Nu er det jo sådan, vi har behandlet to punkter under et. Vi har behandlet beretningen og årsrapporten og det er sådan, at bestyrelsens beretning det er et efterretningspunkt. Det er et punkt, man tager til orientering. Den kan der ikke stemmes om og det skal ikke stemmes om den. Det er sådan det er. Årsrapporten skal der stemmes om og den skal vedtages, men bestyrelsens beretning er et efterretningspunkt. Bare for at tage den sidste del af det først. Ja, men jeg fortæller dig, hvordan det er.

Vi har jo et forslag senere på dagsordenen, der omhandler de fossile selskaber og detaljerne i det og derfor bliver der også lejlighed under det punkt til at debattere indholdet nærmere af det og hvad man ønsker på det punkt. Så jeg foreslår, at vi tager den indholdsmæssige drøftelse af den del af det på det tidspunkt, men jeg ved ikke, om bestyrelsen på nuværende tidspunkt vil knytte en bemærkning til?

Mette Carstad

Jeg kan godt lige en lille hurtig.

(Bemærkning fra **Lilian Jensen** uden mikrofon). Der står under det punkt, der hedder ledelsespåtegning, der står årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Dirigent Tina Øster Larsen

Og det er fuldstændigt korrekt. Årsrapporten, som var den del, **Hasse Jørgensen** gennemgik, men det er derfor jeg siger, at vi har behandlet to punkter under et. Vi har behandlet dagsordenens punkt 2, som er beretningen, som er et efterretningspunkt, og så har vi behandlet årsrapporten, som er punkt 3, som er et godkendelsespunkt, og det skal jeg nok gøre helt klart, når vi når til selve afstemningen, så det var kun for at gøre den del af det klart. Jeg giver ordet til Mette til en kort bemærkning.

Mette Carstad

Ja, men jeg vil da godt lige knytte en kommentar til det, som du spørger om. Det ene er, at det er fuldstændigt rigtigt, at sidste år eller – jo sidste år på generalforsamlingen, da talte vi om denne her redegørelse for frasalg af højrisikable investeringer, og det burde jeg have nævnt i min beretning, hvorfor vi ikke har lavet den redegørelse. Men sagen er nok, at vi har været – eller sagen er, at vi har været i en proces, hvor vi har forladt et selskab, som ikke mente, at det var deres opgave at redegøre for den sag, da vi var i Unipension, og over i et andet selskab, som ikke kunne redegøre for den. Og derfor så besluttede vi i bestyrelsen, at til trods for den beslutning og den indstilling, der var på generalforsamlingen, så ville det ikke være muligt for os at gøre det med henblik på 2016. Og det er selvfølgelig ærgerligt, at det blev sådan, men det, som jeg så vil sige i forhold til dit næste spørgsmål eller din næste kommentar, det er, at vi i forbindelse med overgangen fra Unipension til Sampension ser en meget stor fordel i, at vi kan arbejde med også at få Sampension til at tage en lidt mere – aggressiv er måske ikke det rigtige ord – men lidt mere aktiv stilling til aktivt ejerskab, og der mener jeg jo, at jeg i min beretning nævnte, at vi allerede havde fået flyttet 300.000 medlemmer i Sampension i en positiv retning. Og så vil jeg jo sige, at I ved jo, og vi ved alle sammen, at der har også været en lang proces i Unipension, som jo har passet på vores penge i hele 2016, og derfor burde jeg selvfølgelig også i min beretning have nævnt, at vi i 2016 har haft samme type aktivt ejerskab, som de selvfølgelig har i den tilbageværende organisation, eller den tilbageværende pensionskasse i Unipension, men vores opgave i bestyrelsen bliver i 2017 at være med til også at påvirke den måde, aktivt ejerskab foregår i Sampension. Jeg synes også, jeg sagde i beretningen, at de retningslinjer, som vi havde i Unipension, det er jo ikke Unipensions retningslinjer. Det er Arkitekternes Pensionskasses retningslinjer og dem har vi jo ført uændret med videre over i Sampension, så det store interessante issue, det er at være med til at flytte et meget stort livsforsikringselskab i en mere aktiv retning på den måde, man bedriver aktivt ejerskab. Jeg ved ikke, om det er tilstrækkeligt svar, men det er i hvert fald en kommentar.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja, tak til formanden. Er der andre, der ønsker ordet? Der bliver markeret der. Værsgo og så heroppe bagefter.

Jørgen Richard Munch

Jeg vil godt støtte Lilian Jensens synspunkt, at det er en væsentlig og alvorlig mangel i bestyrelsens beretning, at man ikke tager det, der var hoveddiskussionen på ikke alene sidste års generalforsamling men også før det, ikke tager den frem overhovedet, men i en altså.. er fuldstændigt passiv med hensyn til, at det ene samvirke ikke kunne og det andet samvirke ikke ville gøre noget. At det så ikke kommer frem i beretningen til det, som netop er den højeste myndighed og netop det forum, som sidste år traf de beslutninger. Det er bemærkelsesværdigt og det er absolut uacceptabelt.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak. Det opfatter jeg som en bemærkning snarere end et spørgsmål. Der blev markeret heroppe også.

Kim Høite

Jeg vil gerne rose formanden og bestyrelsen for, at I har lavet det der kæmpestore arbejde med at overgå til en anden pensionskasse med lavere omkostninger til følge og jeg vil også rose for, at – det er så i Unipension godt nok – at der har været et rigtig flot afkast. Det er blevet højere og jeg ser frem til, vi skal nyde frugterne af det nye samarbejde. Det ser ud som om, at sammenlægningen er gået vellykket. Det kan jeg konstatere, når jeg går ind og ser på mine pensionsbilleder på computeren. Det tegner rigtig godt. Og stor tak og ros for det.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak skal du have. Der bliver markeret her forrest.

Ronnie Lenneart Engström

Jeg har bare nogle forståelsesspørgsmål. Det ene var Sampension, kunne jeg se, at der stod arkitekter på den ene side og så stod der Jordbrugere og Dyrlæger, hvad grupper er der i den store i midten – livsforsikring – hvad er det for nogle kollegaer vi har der? Hvad er det? Undskyld, jeg ved ikke, hvad det er for nogle personer. KP står der. Hvad er det? Det var det ene spørgsmål. Det andet spørgsmål var, at jeg forstod, at bestyrelsen skulle have 10.000 mere i løn. I forhold til hvad, hvad får de, et bestyrelsesmedlem i dag? Der har jo været masser i pressen om, at bestyrelsesmedlemmer, de får efterhånden så mange penge, så vi næsten ikke kan betale os fra det, så det vil jeg også gerne høre lidt om, hvor meget er det, den stigning er? Det kan godt være, det er OK, men lad os høre.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak. Jeg kan måske lige knytte en bemærkning til det sidste spørgsmål, nemlig spørgsmålet om bestyrelsens vederlag. Det har vi et selvstændigt dagsordenspunkt på senere, hvor det forslag bliver stillet og hvor jeg også tror, der bliver knyttet yderligere bemærkninger til netop, hvad baggrunden er for det mere end hvad Mette nævnte allerede i sin beretning, så hvis det er okay, så tager vi den bemærkning, når vi kommer til det dagsordenspunkt. Så var der det andet spørgsmål. Jeg ved ikke, om vi skal tage det med det samme?

Hasse Jørgensen

Jo, det vil jeg meget gerne. De der ca. 280.000 kunder, der er i Sampension Livsforsikring, der er nogle absolut dominerende store grupper og det er HK'ere, som er i den offentlige sektor, altså i kommunal eller i HK Stat. Så er der en tidligere pensionskasse, som hedder Grafisk Pension, men som administreres internt nu. Det vil sige, det er ikke en selvstændig pensionskasse længere, men det, vi kalder en kundegruppe inde i livsforsikringselskabet. Ud over det er der også historiske kunder i en masse mindre virksomheder, som ofte er kommet ud af den offentlige sektor eller en eller anden form for offentlig aktivitet, men altså, der er vi nede i KommuneKredit med 50 ansatte eller lignende. Så er vi i de senere år i Sampension Livsforsikring gået ind på firmapensionsmarkedet, altså i et vist omfang gået ind og konkurrere med kommercielle pensionselskaber om firmapensionsordninger i en eller anden virksomhed, som jævnligt kommer i udbud og i den forbindelse har vi vundet en stor ordning tilbage i 2014 tror jeg, at det var, som var KMD, som er en IT-virksomhed, der – ja, desværre ret kendt i øjeblikket for nogle bestemte sager, men i øvrigt har ca. 4.000 medarbejdere. Det var også omtalt i løbet af det forgangne år, at vi vandt ordningen for Sportsmasterkæden. Og ja det er vel det, vi har vundet på det marked, men altså, der kan komme flere til af den type. Og filosofien bag det hele det er det, jeg var lidt inde på også til at starte med, at sådan som vi har sat vores struktur op og

vores produkt og vores service, ja da bliver det altså bare en fordel for alle jo flere vi ligesom bliver til at benytte sig af de samme faciliteter, som ligger i det administrationsselskab.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak skal du have. Der er markeret heroppe foran.

Hanne Schmidt

Jeg har et spørgsmål i forhold til påvirkningen af Sampension netop i forhold til etiske og miljømæssige investeringer. Foregår det igennem det ene bestyrelsesmedlem, som skal deles af de tre andre pension.. eller mellem tre pensionskasser? Og hvis det er én person, der i øvrigt dækker tre andre pensionskasser, hvor stor er bestyrelsen i øvrigt? Altså, Sampensions? Hvor mange sidder i den bestyrelse?

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja, tak skal du have. Jeg ved ikke, om vi skal samle et par spørgsmål sammen, hvis der er flere,— der er en markering der også.

Ella Lykke Bredsdorff

Jeg har fået en rapport fra Danwatch omkring investeringer i bosættelserne, Vestbredden, og det er jo forbudt land. Det er jo sådan, så her i 2017 så har FN og medlemslandene fordømt denne her besættelse og for en gangs skyld USA de vetoede ikke, hvilket de ellers har gjort. Det vil sige, det forbudte det står rigtig stærkt, og det er rigtig beklageligt, at den største, altså der er mange af de danske pensionselskaber, der har penge i de her bosættelser, men dem, der har flest, det er Sampension. Og det vil jeg jo gerne have uddybet.

Dirigent Tina Øster Larsen

Tak skal du have. Er der flere spørgsmål vi lige kan samle sammen her, så vi har et par stykker til besvarelse? Ja.

Hanne Schmidt

Ja, jeg har lige et til. Det drejer sig om, jeg kan læse både i Information og Politiken...

Dirigent Tina Øster Larsen

Kunne jeg bede dig lige gentage dit navn? Jeg ved godt, vi ved, hvad du hedder.

Hanne Schmidt

Jeg vil gerne have at vide, de interesser, som Sampension har i en eventuel havnetunnel, for det fremgår i hvert fald af offentlige medier, at man vil investere i den, og det kan i hvert fald inden for mit fagområde være noget af et problem, for ikke at tale om et politisk problem.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak. Jeg minder jo om for god ordens skyld, at det jo er Arkitekternes Pensionskasses generalforsamling, vi er på, og dermed også Arkitekternes Pensionskasses beretning og årsrapport, vi debatterer nu. Jeg er sikker på, at administrationen gerne knytter nogle bemærkninger til det, men bare for god ordens skyld, så er det jo den generalforsamling, vi er på.

Hasse Jørgensen

Skal jeg give et par kommentarer?

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak.

Hasse Jørgensen

Først og fremmest i forhold til, hvordan de forskellige selskaber kunne påvirke hinanden, hvad angår denne her politik. Den tegning, jeg havde deroppe før, den viste jo helt klart de tre uafhængige bestyrelser, som er øverst i systemet og der må man sige, at for det, vi taler om nu, altså ansvarlig investeringspolitik og hvad den skal indeholde, der er det en helt suveræn beslutning, som træffes selskab for selskab og det er ikke noget, som ligger nede i administrationselskabet, men ligesom investeringsstrategi, ligesom den overordnede risikostyring deroppe, så principielt så er der ikke nogen afsmitning. Der kan så være en konkret afsmitning, som også er den, Mette refererede til, som jo forhåbentlig vil opstå masser af gange, nemlig at kassen her kommer med en opslutning, altså en eksplicit tilslutning til målsætningerne i den der COP21-aftale fra Paris og det sådan set udmønter sig i, at qua administrationselskabets oplæg, så konkluderer Sampension Livsforsikring også, det var da en udmærket ide, det vil vi også gerne have ind i vores ansvarlige politik. Så på den måde kan der selvfølgelig ske en afsmitning, men det er en suveræn beslutning, som træffes af de der bestyrelser hver for sig. Sammen med en række andre altså rene policy-beslutninger, som ikke har så meget med det operative og driften at gøre.

Så bliver der spurgt til selve størrelsen af bestyrelsen. Det opfattede jeg som værende nede i administrationselskabet og som jeg lige regner det sammen i hovedet, så er der 14 bestyrelsesmedlemmer, som man kan sige består af 7 arbejdsgiver/arbejdstagerrepræsentanter. Det er mestendels Kommunernes Landsforening, der har udpeget arbejdsgiverrepræsentanterne, og HK, der har udpeget arbejdstagerrepræsentanterne. Der er altså 4 til HK og 3 til KL, 7 i alt. Så er der 2 specielt finansielt aktuarmæssigt, risikostyringsmæssigt kompetente medlemmer. Den ene er i øvrigt tidligere nationalbankdirektør Torben Nielsen. Den anden er ved at stoppe i øjeblikket eller er faktisk stoppet, så der er vi i en proces med at finde en erstatning. Og så er der qua de regler, der nu engang findes i lovgivningen 5 medarbejderrepræsentanter og med det ene medlem fra AP/PJD kommer vi, så vidt jeg kan regne ud, op på 15.

Rent investeringsmæssigt er det ikke nogen hemmelighed, at Sampension KP Livsforsikring har en investeringsinteresse i Refshaleøen, som ligger herude og den er egentlig grundlæggende tænkt som værende en mulighed for en meget langsigtet investeringscase, hvor vi ser gerne en dag, at vi vil kunne få lov til at lave noget beboelse derude. Det tror vi kunne være godt. Sagen er i dag, at der er jo ikke nogen byggetilladelser. Det er i virkeligheden udlagt som værende værftsgrund ligesom det har været helt oprindeligt. Men vi så gerne, at det blev tilladt at videreudvikle København ude på Refshaleøen af rent investeringsmæssige årsager. Man kan også påpege andre årsager, men det vil jeg så ikke lige i det her selskab rode mig ud i. I den forbindelse er infrastrukturen til og fra øen helt afgørende for, at der nogensinde kommer en tilladelse til at lave byudvikling derude og der har vi selvfølgelig også sagt, det er heller ikke nogen hemmelighed, at hvis man skulle beslutte en dag at lave en havnetunnel, så ser vi meget gerne på også at involvere os i det som et OPP-projekt, altså som én af den type projekter, hvor der kommer private penge med ind i noget, som grundlæggende er et offentligt projekt og med til at finansiere det mod et eller andet afkast, fordi også den slags ser vi klart som en investering og det er ikke noget, vi – altså, det er ikke noget, vi gør for sjov. Det er noget vi gør af investeringsmæssige årsager, men det er jo ikke os, der styrer Københavns udvikling. Det er politikerne, og det er nok meget godt. Så vi indikerer bare investeringsmæssig interesse der, hvor det måtte blive muligt.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak for de svar, vi fik der. Der er allerede markeret dernede for en bemærkning

Jørgen Munch

Altså det sidste bringer mig på banen, fordi det illustrerer jo soleklart, at meget af det, vi via vores uddannelse som arkitekter og byplanlæggere har kæmpet for igennem et langt arbejdsliv, det nu undermineres af rene finansspekulationsinteresser. Jeg har haft den fornøjelse at sidde som sagsbehandler på lokalplaner på Refshaleøen og har konstateret, at der end ikke var en vej derud. Der var ikke en offentlig vej, så det var ren, hvad skal man sige, eventyrlyst og ønske om nogle eksorbitante gevinster, og det er jo tilbage fra, ja, B&W-tiden og de spekulationer, der fandt sted der, så både det og hvad der ellers er kommet af andre indlæg viser jo, at vi som arkitekter, som er en meget etisk baseret arbejdsgruppe, skal lide den tort, at det er nogle helt andre synspunkter, der skal finansiere vores pension.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja, tak skal du have. Ja, Hasse til en modbemærkning.

Hasse Jørgensen

Jamen jeg vil godt lige bare kommentere på det, altså det er vigtigt at holde fast i den struktur, der er vist op. Det er ikke jer som arkitekter, der finansierer. I er faktisk ikke på nogen som helst måde en del i det, jeg lige fortalte om omkring Refshaleøen. Fordi det, I gør, det er, at I modtager en service fra administrationsselskabet, som slet ikke blander sig i den slags ting, men bare driver pensionsordningerne billigt og effektivt. Når det så skal være, så vil jeg sige, historien bag Refshaleøen er faktisk, at Sampension, som engang hed KP, forsøgte sammen med nogle andre behjertede mennesker i Danmark at redde et skibsværft. Det mente man var en god ide for at bevare nogle danske arbejdspladser. Derfor, som du var inde på, så ender man op med nogle aktieandele, og det er helt så langt tilbage i historien, den historie sådan set starter. Og jeg vil sige for lige at nævne det, at det er i øvrigt ikke rene spekulanter, der sidder derude. Dem, vi investerer sammen med er sådan forholdsvis respektable navne, vil jeg sige, som LD og PKA og andre, så der ligger en meget fredelig historie bag ved den der, og jeg ved ikke, om vi nogensinde får lov til at lave mere derude, men noget meget spekulativt eller meget tvivlsomt vil jeg i hvert fald ikke lige sådan medgive, at der er i det.

Dirigent Tina Øster Larsen

Tak for det, ja, der er markeret der. Til beretningen eller årsrapporten?

Lilian Jensen

Nej det var til den sidste diskussion her. Jamen, det kan da godt være, at man kan træffe selvstændige beslutninger i de tre bestyrelser. Det er også fint. Men finansieringsmæssigt hænger vi da sammen, altså, så vidt jeg forstår. Vi har da – vi har 3 % af de samlede investeringer fra Sampensions side, ikke? Er det ikke sådan? Er det ikke rigtigt forstået? Eller har vi hver sin aktiebeholdning?

Hasse Jørgensen

Nej, det er ikke helt rigtigt forstået. Hvert selskab har sine egne investeringsaktiver og sin egen investeringsportefølje. Ellers ville det heller ikke kunne lade sig gøre, når jeg siger, at man kan sådan set beslutte egen investeringsstrategi. I kan også beslutte i Arkitekterne, hvad I vil omkring fossile brændstoffer eller andre emner og det afsmitter ikke på de øvrige selskaber, så det er fuldkommen adskilt.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak, der er en bemærkning nede bagved, der bliver markeret.

Kirsten Schmidt Sander

Tak. Det er et spørgsmål til Mette Carstad til beretningen. Du nævnte, at man gerne vil arbejde med

aktivt ejerskab og det er jo rigtig fint. Kan du fortælle lidt om, hvordan man rent faktisk gør det i praksis?

Dirigent Tina Øster Larsen

Tak skal du have. Er der flere spørgsmål til beretningen, som vi skal tage med i samme omgang? Det er ikke tilfældet.

Mette Carstad

Jeg vil meget gerne have Henrik til at svare på det sidste spørgsmål: I praksis aktivt ejerskab.

Dirigent Tina Øster Larsen

Henrik, vil du knytte en bemærkning til det?

Henrik Olejasz Larsen

Det kan jeg prøve. Aktivt ejerskab vil være lidt afhængigt af, hvilke typer aktiver, det drejer sig om. Hvis vi tager børsnoterede aktier, så laver vi to typer af aktivt ejerskab. Det ene, det er i form af at følge op på vores ansvarlige investeringspolitikker, og det gør vi i administrationen med støtte af et eksternt bureau, der hedder EIRIS, som hjælper os med at screene de selskaber, som pensionsvirksomhederne har investeret i, ca. 1.600 forskellige selskaber. Dem overvåger de for os og udarbejder rapporter om, hvordan de pågældende selskaber ligger i relation til de ansvarlige investeringspolitikker. Herefter går vi så i gang med, hvis der er observeret problemer, at undersøge, hvorvidt det er rigtigt. Typisk ved at være i dialog med selskaberne. Typisk ved at vi skriver og spørger til selskaberne, beder om yderligere oplysninger og om hvilke processer, selskaberne har, for evt. at komme os i møde med henblik på at få en bedre opfyldelse af de målsætninger, der er i investeringspolitikken. Det er så en dialog, som kan fortsætte med en lykkelig udgang, hvor vi er tilfredse med de svar, vi får, eller det kan føre til, at vi ekskluderer selskaberne fra pensionsvirksomhedernes lister over godkendte selskaber eller rettere sagt – det fik jeg formuleret forkert – vi fører en liste over selskaber, som vi ikke må investere i. Og her kan selskaberne så komme på. Derudover, den anden vinkel på det, det er, at der er også et spørgsmål omkring, hvorvidt man stemmer på generalforsamlingerne. Indtil videre har vi kun gjort det i meget, meget beskedent omfang, men det er et område, som vi kigger på. Det er sådan, at der er kommet sidste år, og det er noget, vi skal behandle i løbet af 2017, en række anbefalinger omkring aktivt ejerskab og bestyrelserne skal her drøfte, hvordan vi udmønter det i praksis. Formentlig vil det betyde, at vi i lidt større omfang end hidtil vil afgive stemme på generalforsamlingerne, selv om det er klart, at med de selskaber, vi investerer i, at vi typisk har en meget lille stemmeandel.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja, tak skal du have for svaret. Er der flere, der ønsker ordet under dette punkt, inden vi går videre? Der er en markering der.

Lilian Jensen

Det var bare et opfølgende spørgsmål til det der med screeningselskaberne, fordi der er det vel også vigtigt, hvordan man udvælger sit screeningselskab. Fordi der findes jo forskellige, altså på.. og hvad har kriterierne været for at udvælge EIRIS?

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja, tak skal du have. Vi kommer jo ind også på de her ting senere under det dagsordenspunkt, der ligger, og jeg ved ikke, kan vi tage det spørgsmål under det punkt, hvor jeg ved, EIRIS også omtales. Det er fint. Vi tager den senere under det punkt, hvis det stadig er relevant. Er der andre, der ønsker ordet under behandlingen af årsrapporten og bestyrelsens beretning? Det synes ikke at være tilfældet. Så vil jeg afslutte debatten under det her punkt, og så skal vi jo til at stemme om det, og som vi

har været lidt inde på allerede, så har vi jo behandlet to punkter samlet. Vi har behandlet bestyrelsens beretning, som **Mette Carstad** fremlagde, som er dagsordenens punkt 2. Den skal vi ikke stemme om. Den skal generalforsamlingen tage til efterretning, og det håber jeg, at den gør. Så er der det andet punkt, som er årsrapporten. Den skal vi stemme om. Jeg vil i den forbindelse lige fremhæve årsrapportens side 18, hvoraf revisors, Deloitte's, påtegning fremgår og det er det, man kalder en blank påtegning. Det vil sige, det er uden forbehold og bemærkninger. Og på den baggrund skal jeg høre, om generalforsamlingen kan godkende årsrapporten som fremlagt og det vil jeg gå ud fra er tilfældet, medmindre jeg hører anskrig. Det er ikke tilfældet. Tak skal I have.

Så er vi kommet til punkt 4 på dagsordenen, som er medlemsforslag og bestyrelsens forslag, men jeg vil foreslå, at inden vi går til det punkt, at vi tager en kort pause, hvor man lige kan strække ben og få fyldt kopperne, hvis man ønsker det. Og klokken er nu kvart over. Jeg foreslår vi holder 10 minutters pause, så vi mødes igen 25. Tak.

Dagsordenens punkt 4

Forslag fra bestyrelse og medlemmer

Dirigent Tina Øster Larsen

Nu går vi som sagt i gang med punkt 4 på dagsordenen, som er forslag fra henholdsvis bestyrelse og medlemmer. Og jeg kunne jo lige starte her med at fortælle, hvor mange vi rent faktisk er i dag og hvor mange stemmer, der er repræsenteret enten ved jer til stede i salen eller via fuldmagter. Og det har VP talt op, og de har fortalt mig, at vi er i alt 77 hoveder til stede, og sammen med hoveder og fuldmagter er der i alt 154 stemmer repræsenteret på generalforsamlingen. Det kommer vi tilbage til, når vi kommer igennem til de forskellige afstemninger, for der er forskel på, med hvilket flertal vi skal vedtage de forskellige ting.

Forslag 1: Ændringer i det generelle vederlag

Første punkt under dagsordenens punkt 4 det er et forslag fra bestyrelsen, det er det, der hedder Forslag 1 i det materiale, I har fået ud og det er vedrørende ændringer i det generelle vederlag. Og jeg giver ordet til Ole Bjørn Petersen for en fremlæggelse.

Ole Bjørn Petersen

Tak. Ja tak for det. Først vil jeg gerne takke Kim og andre for jeres venlige påtegninger om, at I er glade for, at bestyrelsen gør det godt. Hvis I vidste, hvad det betyder for os, der sidder heroppe. Så tak for det. Og så har jeg lovet Ronnie at sige lidt om bestyrelsens vederlag. Jeg skal måske starte med en historie, tilbage da jeg blev valgt i 2010, så tænkte jeg, jeg må hellere lave et Excel-ark og lige skrive op, hvor mange timer jeg bruger i bestyrelsen bare sådan lige for at have styr på det, ikke? Fordi som almindelig medlem der får man jo det store beløb af 80.000 kroner om året. Og det lyder jo af rigtig mange penge. Så kan I starte med at fjerne skatten, så er der 40.000 tilbage. Og dem skal vi så begynde, jeg lagde dem jo ind i mit Excel-ark og da vi røg under 100 kroner i timen, så holdt jeg op med at skrive mere i det Excel-ark. Og siden er det kun blevet værre forstået i en positiv version, at vi har mange møder. Heldigvis bliver der strammet lidt op på det her i Sampension, men foruden møder så er der jo også den interesselid, man bruger i at følge med i samfundsdebatten og så er der jo underudvalg, som vi også følger med i og forskellige ting, vi deltager i. Så det bliver til rigtig, rigtig mange timer. Så for jer, der gerne ønsker at stille op til bestyrelsen vil jeg sige, det er fint, I gør det, men I skal i hvert fald ikke gøre det for honorarets skyld.

Så skal jeg fortælle lidt om vederlaget. Det er jo sådan, at årsagen er det øgede ansvar, som bestyrelsen blandt andet har med de mere komplekse krav. Der stilles en række myndighedskrav til os og vi skal leve op til den stigende arbejdsbyrde. Den seneste regulering fandt sted i 2015, og som konsekvens af oprettelsen af revisionsudvalget blev der yderligere stigende arbejdsbyrder med fire møder årligt. Den seneste regulering for de menige medlemmer var pr. 1. januar 2014. Der afholdes fem bestyrelsesmøder om året samt et todages seminar. Dertil kommer en række møder i formandskabet, revisionsudvalg og diverse arbejdsgrupper. Det var vel det.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak for fremlæggelsen. Er der nogen, der ønsker ordet her? Det er der dernede, værsgo.

Jørgen Munch

Jeg vil godt starte med at sige tak til alle bestyrelsesmedlemmerne for den indsats, de har gjort, synlig og usynlig. Der er også andre end bestyrelsesmedlemmerne, der har gjort en indsats. Mange af dem, der møder op her, har forberedt sig ret grundigt og det afkaster jo ikke noget. Det er rigtigt, at der ikke er nogen regulering fra 2015 til 2016. Det var der derimod lige forudgående. Først skal jeg starte med en stille undren over, at dette punkt overhovedet er på dagsordenen. Altså det har jo ikke været på dagsordenen før, når man regulerede. Hvorfor spørger man generalforsamlingen om dette? Det kan egentlig undre mig lidt. Men når det nu er sagt, så vil jeg sige, at dengang vi var i Unipension, da lå vi klart i spidsen med hensyn til udgifter til vores bestyrelse i forhold til de to andre foreninger. Faktisk lå vores udgifter pr. medlem til bestyrelsen seks gange over Magistrenes og den lå også over Jordbrugernes. Jeg har snakket med andre bekendte, som også er i pensionselskaber og det ser ikke ud til, at vi er billige i forhold til dem. Så egentlig kan man sige, de der 10.000 kroner det er jo ikke noget, som vælter vores økonomi. Det er 7 kroner pr. medlem om året her i foreningen, så det er ikke det, der ændrer det. Men jeg savner en ordentlig og ædruelig argumentation for, hvorfor vi skal have bestyrelsesomkostninger på det niveau, altså omkring en million, hvor det i 2012 var i nærheden af en halv million. I den samme periode er de gennemsnitlige pensioner til medlemmerne her i foreningen, de er faldet år for år. Så jeg savner egentlig en proportionalitet i det her. Tak.

Dirigent Tina Øster Larsen

Tak skal du have. Er der andre spørgsmål, kommentarer til det her punkt vi kan samle med? Der bliver markeret der.

Lilian Jensen

Nej, jeg vil bare markere, fordi jeg har lovet en af mine fuldmagtsgivere at stemme imod det her forslag. Selv har jeg godt nok undret mig over, at det skulle være nødvendigt med 10.000 pr. medlem. Hvis man kigger på summen, så er det jo en 8 % stigning. Men okay, hvis det er ud fra en betragtning om, at man har et efterslæb og så videre, så er det måske acceptabelt. Så jeg ved ikke, jeg vil forholde mig neutralt, vil jeg sige.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak. Er der andre, der har forslag, bemærkninger vi skal samle med i den her omgang? Det er der ikke. Ole, vil du knytte en bemærkning til det spørgsmål, der kom?

Ole Bjørn Petersen

Det er jo svært at sige noget fornuftigt andet end det, der er sagt. Arbejdsbyrden er stigende. Der er flere møder. Det er frivilligt arbejde, sådan ser jeg det. Jo. Prøv at tænke på, at vi er nogen, der skal tage fri fra arbejde. Det får vi jo ikke dækket. Den udgift.. det hænger slet ikke sammen. Og jeg ved ikke, jeg har ikke forberedt mig på at skrive op, hvor mange møder vi går til og hvor mange timer,

fordi jeg lagde jo det der Excel-ark væk. Men hvis I gerne vil se det næste år, så kan jeg jo tage det med, så kan I jo se det.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak skal du have, Ole. Er der andre, der ønsker ordet under det her punkt? Det er der dér, værsgo.

Jan Piet Rene Toine van Tittelboom

Altså jeg har været med i mange år i pensionskassens bestyrelse og startede med nogle ganske lave bestyrelshonorarer. Men jeg synes, at vi skal rose bestyrelsen for den indsats, de gør. Og jeg er godt klar over, at det kræver mere og mere. Allerede dengang jeg var med, så steg kravene hele tiden og man brugte utroligt meget tid. Jeg havde heller ikke regnet ud, hvor meget tid man brugte dengang, men jeg synes det er fornuftigt og jeg vil stemme for forslaget.

Dirigent Tina Øster Larsen Tak skal du have. Så var der en markering henede.

Hans Christian Kirketerp-Møller

Jeg undrer mig en gang imellem over, kan man sige, hvor små sko man kan gå i. For jeg synes faktisk, at denne her bestyrelse har gjort et fantastisk godt arbejde for os alle sammen, har skabt os en fornuftig base på baggrund af, at vi trådte ud af Unipension og trådte ind i Sampension. De har faktisk skabt et godt grundlag, og hvis jeg ser på afkast og så videre, som de har både holdt fast i i Unipension og taget med over i den nye konstruktion i Sampension, så synes jeg sådan set, at 10.000 kroner til hvert bestyrelsesmedlem det er bestemt ikke for meget. Så det vil jeg anbefale, at vi stemmer for. Tak.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak skal du have. Og hvis ikke der er flere, der markerer under det her punkt, så vil jeg afslutte debatten under punktet, og så er vi klar til at stemme om forslaget. Og forslaget det er som sagt, som det blev præsenteret her, og som det står i det materiale, I har fået ud, at generalforsamlingen godkender, at der med virkning fra 1. januar i år sker en stigning på 10.000 kroner i det årlige generelle vederlag til hvert bestyrelsesmedlem. Det her forslag er et forslag, der kan vedtages med simpelt stemmeflertal og jeg har lige fortalt, at vi var 154 stemmer i lokalet. Det vil sige, at vi skal bruge 78 stemmer for, at det er vedtaget. Og det vil jeg se, om jeg kan se ved håndsoprækning. Og jeg vil gerne bede dem, der stemmer for forslaget om at markere med hænderne i vejret. En, to, mange. I må gerne tage hænderne ned igen. Og så vil jeg bede dem, der markerer, at de er imod forslaget om at stikke en pote i vejret.

Kommentar fra salen

Hvad så med alle fuldmagterne?

Dirigent Tina Øster Larsen

Hvis man repræsenterer mere end én fuldmagt, så beder jeg om, at man giver besked om det. Jeg kan konstatere, at det forslag er vedtaget. Tak skal I have.

Forslag 2: Ændringer i regler og paragraffer

Forslag 2.1. Definition af dækningsberettigede stedbørn

Så går vi videre til næste forslag på dagsordenen og det er det, der hedder Forslag 2, som består i det materiale, I har fået ud i to underforslag. Der er et forslag 2.1 og et forslag 2.2. Det eneste forslag, vi kommer til at behandle i dag, det er det, der hedder forslag 2.1. Forslag 2.2, som var fremsat af bestyrelsen, det bliver ikke fremlagt i dag alligevel, det bliver trukket tilbage. Det forslag, man har fremsat, har man ønsket at lave nogle forbedringer, nogle forenklinger, men det er simpelthen ikke muligt

pga. nogle skattetekniske ting at vedtage det i den form, det ligger her. I stedet for så bliver det behandlet det forslag, der hedder punkt 2.1, som er en ændring af pensionsregulativet vedrørende en definition af døkningsberettigede stedbørn. Og det er **Per Frølund Thomsen**, der for bestyrelsen vil fremlægge det. Værsgo, Per.

Per Frølund Thomsen

Tak for det. Et af de udvalg, som **Ole Bjørn Petersen** nævnte, er netop Udvalget for Helbredsbedingede Ydelser. Som I kan huske, så har der på de to seneste generalforsamlinger været revision af ydelserne for helbredsbedingede ydelser, og det er faktisk en fortsættelse af det her. Det er en præcisering, som består i, at begrebet 'stedbørn'.. præcisering af begrebet 'stedbørn', så disse kan opnå børnepension, hvis de har samme folkeregisteradresse som medlemmet på tidspunktet for medlemmets invalidepension eller død. Og formålet med det er at gøre det objektivt og tydeligt for medlemmet, hvilke rettigheder der gælder. Det var det.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja, tak skal du have. Jeg skal høre, om der er nogen, der har bemærkninger eller spørgsmål til det forslag? Det synes ikke at være tilfældet. Så kan jeg også afslutte debatten under det her punkt og sætte det forslag til afstemning. Og det er et forslag, som sagt, som vedrører en ændring af jeres pensionsregulativ. Den slags ændringer skal godkendes med to tredjedele flertal blandt de stemmer, der bliver afgivet. Og også her vil jeg se, om jeg kan konstatere resultatet ved håndsoprækning. Jeg beder dem, der stemmer for forslaget om at markere med hånden i vejret. Ja tak. Og jeg beder dem, der stemmer imod forslaget om ligeledes at markere. Jeg ser én hånd. Tak skal I have. Det er vedtaget.

Forslag fra medlemmerne

Forslag 1: Fossilselskabers forretningsmodeller mv.

Dirigent Tina Øster Larsen

Så går vi videre til næste punkt på dagsordenen, som er medlemsforslagene, og der er modtaget i år et medlemsforslag, som vedrører fossilselskabers forretningsmodeller. Og der skal jeg lige fremhæve, at I jo alle sammen har fået en indkaldelse, hvor forslaget er gengivet i kort form og så er der det, der hedder de uforkortede forslag, som ligger på hjemmesiden og har været at finde på hjemmesiden. Der er en lille forskel i den måde de to er formuleret på og det kommer også op på slides'ene her lige om et øjeblik. Det forslag, som er fremsat, er et forslag, der går på, at generalforsamlingen forpligter bestyrelsen til, subsidiært anbefaler denne inden næste generalforsamling at udarbejde og offentliggøre en konkret metode til at definere, hvorvidt et fossilselskabs forretningsmodel inden udgangen af 2018 er forenelig med den globale klimaaftale fra Paris om sikring af maksimal 2 graders global opvarmning. Og i forlængelse af det er der en henstilling fra generalforsamlingen til bestyrelsen til at sikre aktivt ejerskab i fossilselskaber håndteret i overensstemmelse hermed og sørge for frasalg af investeringer, hvor et således udøvet aktivt ejerskab ikke resulterer i nævnte forenelighed med Paris-aftalen.

Lige om et øjeblik vil jeg give ordet til en af forslagsstillerne, men jeg vil blot fremhæve det, som jeg ved, har været et tema andre år også, og jeg ved I har drøftet, det her med sondringen mellem ordet 'pålægge' kontra 'anbefale' eller 'opfordre'. Og det kommer næppe som nogen overraskelse, når jeg siger, at man ikke kan forpligte, generalforsamlingen kan ikke forpligte eller pålægge bestyrelsen på det her punkt, men man kan komme med en opfordring og man kan komme med en anbefaling. Og det er det, der vil blive sat til afstemning senere. Og det vil sige, det er det subsidiære indhold i det

her forslag, altså anbefalingen, som vi kommer tilbage til senere. Men jeg vil give ordet til forslagsstiller. Lene værsgo.

Lene Nielsen

Ja. Så står vi her igen med en miljødagsorden. Det er tredje gang. Og det gør vi jo, fordi at vi synes det er rigtig vigtigt, det her. Jeg læser lige forslaget højt en gang til. Eller skal jeg lade være? Men jeg kan knytte den kommentar til, at grunden til, at vi har skrevet 'forpligter' det er fordi vi egentlig mener, at bestyrelsen har en forpligtelse. At vi så får at vide, at det kan vi ikke, så ligger det, at vi anbefaler.

Baggrunden for de sidste års vedtagelser har været to sæt argumenter. Dels klimaet og hensynet til kommende generationer og dels ønsket om stabile, økonomiske afkast. Jeg vil godt nu tale lidt mere om baggrunden for det her forslag, vi stiller. Der har været en fælles udmelding fra COP15 om, at den globale gennemsnitstemperatur maks. måtte være 2 grader celsius og på COP21 forpligtede 193 nationer sig på at sigte efter de 2 grader og helst kun 1,5 grader. Heraf følger, at to tredjedele af verdens fossile reserver ikke kan afbrændes. Den her kurve fortæller lidt om de her olieinvesteringer og den røde, nu skal jeg lige finde ud af denne her, den røde her taler om, hvornår vi når de 2 grader. Vi har prisen på olie oppe her og vi har CO₂-udslippet her. Her når vi de 2 grader. Den billigste olie sælges først og så herefter så bliver det, man kalder højrisikoinvesteringerne, tjæresand, borer i Arktis og dybhavsboringer de bliver bragt i spil. Det vil sige, når vi investerer her, så investerer vi i en opvarmning, der er langt over de 2 grader. Så investerer vi i en opvarmning på 4, 5 og 6 grader. Derfor er det en dårlig investering.

I 2015 stillede vi forslag om at afvikle investeringerne i de 100 største kulselskaber samt at afvikle investeringer i de højrisikable udvindingsprojekter. Det var dem, jeg lige talte om. Og vores forslag blev vedtaget. Men vi fik at vide umiddelbart efter generalforsamlingen, at man ikke ville rette sig efter vedtagelsen og Mette Carstad udtalte til Information, at vi er glade for, at det er bestyrelsen og ikke generalforsamlingen, der har ansvaret for vores investeringer. I 2016 stillede vi et nyt forslag. Vi syntes, at vi kunne godt tage hul på det her arbejde, som vi syntes var så vigtigt, som forpligtede bestyrelsen til at handle på det forslag, vi vedtog i 2015. Og vi har jo allerede debatteret lidt det her, om bestyrelsen fulgte op på det.

2016 blev det varmeste år nogensinde. 2016 blev også det år, hvor man fandt ud af, at de modeller, man har, har haft for beregning af, hvor katastrofal den globale opvarmning var, ikke holdt stik. Nedsmeltningen på Arktis var simpelthen langt mere omfattende end forudset. Den gule streg det er, hvordan det så ud i 2012. 2016 var også det år, hvor der kom en rapport, hvor man undersøgte olie-selskaberne. Men det var otte af de største fossilselskaber, som blev undersøgt og man kiggede på, hvordan de var tilknyttet lobbygrupper, som spreder misinformation om klimavidenskab, deres forsøg på at blokere for klimapolitiske tiltag, offentliggørelse af egne CO₂-udledninger og planer for at reducere egne CO₂-udledninger. Konklusionen var, at ExxonMobil, som vi har aktier i, fik prædikatet 'ekstremt ringe og uansvarlig'. Det her er sådan et eksempel på et selskab, som vi ikke ønsker at være medejere af. ExxonMobil har siden 1981 kendt til klimaforandringerne men har i årevis udført lobbyarbejde for at så tvivl om den moderne klimaforskning. De planlægger at investere efter en fortsat eksorbitant vækst i globalt forbrug af olie og gas og en vækst i udledningen af CO₂, som er helt ude at trit med målene i Paris-aftalen. I maj 2016 var der et klimaforslag på generalforsamlingen i Exxon, hvor de skulle redegøre for, hvordan en ny klimalovgivning konsistent med klimaaf-talen ville påvirke selskabets forretningsmodel. Exxons bestyrelse anbefalede, at man stemte imod forslaget, og Exxon-chefen udtalte på generalforsamlingen: "Der er ikke noget videnskabeligt grundlag for 2-graders-målet. Målet er valgt af samfundet". Her valgte Sampension ikke at stemme. Forslaget faldt i øvrigt.

Fra vores årsrapport, APs årsrapport der står der, at AP overholder den gældende lovgivning men har ikke en særskilt CSR-politik. Det vil sige, at man vælger ikke at udforme en særlig politik. Det er jo helt anderledes end mange andre investeringsfirmaer og selskaber, for man kan se, at de er begyndt at trække sig ud af den sorte energi. 35.000 milliarder er trukket ud nu. Kommunerne er også begyndt at trække sig og i januar 2000 valgte Irland som det første land i verden at trække sig helt ud af alle fossile brændsler. Vi ønsker ikke at bidrage til den globale opvarmning med vores investeringer og vi ønsker slet ikke at være på bagkant, hvad det angår.

Vi ønsker ikke at støtte selskaber, der modarbejder klimapolitisk regulering og undergraver Paris-aftalen. Her nytter aktivt ejerskab ikke noget. Vi opfordrer til, at bestyrelsen tager generalforsamlingen og de vedtagne medlemsforslag fra 2015 og 2016 alvorligt. Vi ønsker en sikker fremtid for os selv og for fremtidige generationer. Derfor stiller vi det her forslag.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak til Lene Nielsen og jeg hører gerne, om bestyrelsen har bemærkninger til. Ja, værsgo Mette.

Mette Carstad

Ja og det er jo også lidt en gentagelse af tidligere generalforsamlings ord. Vi mener faktisk, at det her forslag og tidligere forslag, det er der er rigtig, rigtig meget, som vi er fuldstændigt enige i i bestyrelsen. Der, hvor vi så ikke er enige, det er måske den tilgang eller den metode, man har til at søge at sikre vores fremtid for fremtidige generationer. Men lige præcis til det her forslag. Nu kan jeg lige se. Der er en ting, jeg lige først er nødt til at sige. Der er simpelthen en fejl i årsrapporten, fordi selvfølgelig har vi en CSR-politik i Arkitekternes Pensionskasse og det har vi haft i rigtig mange år, så hvordan det der 'ikke' er kommet ind i årsrapporten, det skal jeg beklage meget, men hermed en rettelse. Det har vi. Det har vi haft i Unipension-tiden og det har vi stadigvæk i Sampension-tiden.

Selve forslaget, som der er kommet i år, det drejer sig jo om, at bestyrelsen skal udarbejde en konkret metode til at definere, hvorvidt et fossilselskabs forretningsmodel er forenelig med klimaaftalen. Og det er jo rigtigt. Det er vi faktisk også enige i, at det er rigtig fint, hvis forretningsmodellen, som de forskellige virksomheder, vi investerer i, at de har defineret, hvordan de vil forene sig med klimaaftalen. Men de metoder skal vi jo ikke sidde og opfinde i bestyrelsen. De er allerede opfundet og udarbejdet. Og det er jo også sådan, at hverken os i bestyrelsen eller i administrationen har tid eller kompetencer til selv at vurdere, om virksomhederne, vi investerer i, har det nødvendige fokus på både at mindske CO2-udledning og de mange andre vigtige elementer, der er i vores ansvarlige investeringer. Og derfor anvender vi allerede i dag en ekstern screening – i Unipension var det et andet firma – i Sampension-regi er det så EIRIS, som Henrik allerede har fortalt om.

Vi har så benyttet anledningen ved det her forslag til at bede EIRIS om at redegøre nærmere for, hvordan de så vurderer virksomhedernes evne og vilje til at understøtte COP21-målene og dette vil vi så i bestyrelsen se på sammen med administrationen og se på mulighederne for at offentliggøre metoden og selvfølgelig også se på muligheden for at påvirke eller beordre EIRIS til at gøre det på en anden måde. Det er så, vil jeg have lov at sige, nuancer, der gør, at vi med den del af forslaget er nødt til at sige nej, vi kan ikke støtte forslaget.

Derudover er der noget andet i forslaget og det handler om at frasælge investeringer i fossilselskaber. Og vi har jo to muligheder med investeringer. Vi kan beholde vores ejerandele og forsøge at påvirke selskabet med aktivt ejerskab, eller vi kan sælge ejerandelene, hvis vores krav ikke bliver opfyldt eller hvis ikke de opfyldes rettidigt. Og på den måde udfører vi aktivt ejerskab og bruger vores indflydelse og meget gerne sammen med andre aktionærer. Og det er jo i sagens natur rigtig vanske-

ligt at bevise resultater af det aktive ejerskab, men vi mener, at det er vigtigt og værdifuldt og skal anerkendes. Hvis vi sælger, afgiver vi vores indflydelse til en ny ejer, som med stor sandsynlighed ikke vil bruge sin indflydelse på samme måde som os. På den måde reduceres det kritiske ejerskab i selskaberne og det findes der talrige kedelige eksempler på.

Når investeringsafdelingen vurderer, at ejerskab af fossile selskaber bliver en dårlig investering, og det er det, vi kalder for stranded asset, det havde du så ikke lige så meget om i dag, men det er jo klart, at man kan have en investering i noget olie, som aldrig bliver udvundet, og så er det jo en dårlig investering, så vil vores investeringsafdeling sørge for at afhænde sådan nogle ejerandele. Og her er vi altså ret trygge i bestyrelsen ved, at investeringsafdelingen sørger for at sælge på det bedst kvalificerede grundlag. Bestyrelsen er kort sagt ikke enig i forslagene og anbefaler, at man stemmer nej til forslagene.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja, tak til formanden. Lene Nielsen, du markerer til en kort modbemærkning. Jeg minder for god ordens skyld om, at vi jo har en forretningsorden, som I følger her i pensionskassen, som ligger på hjemmesiden, som vi også talte om forinden, så alle har mulighed for at komme til orde.

Lene Nielsen

Jamen det er en kort bemærkning eller et spørgsmål. Man kan sige, du siger, at I vælger det aktive ejerskab og der vil jeg sige, at vi mener simpelthen, at der er nogen, man ikke bør investere i, ligesom man siger, at vi investerer ikke i børnearbejde, vi investerer ikke i våben. Altså i klyngebomber eller den slags ting. Hvor er det her anderledes? Ødelæggelserne fra de her olieselskaber, som vi har aktier i, er mindst lige så store. Så jeg kan ikke se, hvordan det her kan være anderledes. Der er simpelthen selskaber, man ikke bør investere i. Exxon er et af dem.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak. Skal vi lige samle sammen og se, om der er yderligere spørgsmål og bemærkninger? Lad os åbne debatten under det her punkt. Der er en markering mere der, værsgo.

Lilian Jensen

Jeg vil godt kommentere bestyrelsens kommentar til det her medlemsforslag. I den hedder det specifikt om klimaspørgsmålet i bestyrelsens retningslinjer til administrationen hedder det: "Ved screening for miljømæssig ansvarlighed vil man sikre, at der fra virksomhedens side tilstræbes et renere miljø, blandt andet ved at have fokus på at mindske CO2-udledning" .. andetsteds er det også formuleret som "at vælge de mindst forurenende" .. "og ved at støtte udvikling og udbredelse af miljøvenlige teknologier". Man bedes bemærke, at samtlige her benyttede formuleringer ikke udsiger noget om et egentligt engagement. Der er faktisk ingen af dem, der kræver nogen aktiv handling fra bestyrelsens side. Screeningen den overlader man til tredjepart uden indblanding og uden kriterier. Det er muligvis noget, der er under ændring, det kan jo godt tyde på, det er noget af det, der er blevet sagt i dag, at man tager det lidt mere alvorligt. Men der kommer jeg måske tilbage til mit spørgsmål fra tidligere om, hvordan man har udvalgt screeningfirmaet. Renere miljø tilstræbes ved at fokusere på mindst forurenende virksomheder uden smålig skelnen til grader og typer af forurening. Udviklingen af miljøvenlige teknologier støttes, javel, men uden angivelse af, hvordan og i hvilket omfang og om det er igennem investeringer eller blot med ord. Altså, der er alt i alt tale om stort set passiv forholden sig til klimaproblematikken. Så følger der i bestyrelsens kommentar sådan en længere smøre om, at stordriftsfordele betyder større indflydelse, som igen betyder stigende lydhørhed. Men nej, det tror jeg ikke på. Det er ikke størrelsen, det kommer an på. Det er engagementet. Og det har tydeligvis manglet også i det forløbne år. Tegn på, at det vil ændre sig væsentligt, leder man forgæves efter. Jeg citerer igen fra bestyrelsens kommentar: "Spørgsmålet om understøttelse af COP21-målene er først

eksplicit formuleret med de investeringspolitikker, som de tre pensionsvirksomheder har implementeret fra 1. januar og administrationen vil forfølge disse mere præcise mål gennem samarbejde med EIRIS". Jamen for pokker da, hvilke investeringspolitikker? Hvilke mere præcise mål? Og hvilke kriterier har der ligget til grund for valget i EIRIS? Uanset den mangel på præcisering, så udtaler bestyrelsen videre, og jeg citerer igen: "Et frasalg af aktierne i et selskab vil normalt være en nødløsning og vil normalt være udtryk for, at den aktive dialog ikke har kunnet etableres" og så videre og så videre. Det kan man mene, sådan helt generelt i hvert fald, men når det gælder fossilselskabernes miljøforurening og uændrede praksis med hensyn til olieudvinding, selv i højrisikable områder og ikke mindst deres indædte modarbejdelse af enhver form for klimapolitik, så er der ikke længere tale om normalitet. Så er der tale om nødværge over for en truende klimaudvikling. At bestyrelsen i sin argumentation og i sin anbefaling af et nej til vores forslag udviser en sådan resistens over for belæringer i spørgsmålet om investeringsstrategi over for de fossile selskaber, det bekymrer mig dybt. Og det bør give bestyrelsens medlemmer anledning til grundig overvejelse af, om de aktivt arbejder for at indfri udtrykte ønsker fra medlemsflertallet eller blot følger det siddende bestyrelsesflertal. Så jeg vil godt slutte af med at bede hvert enkelt bestyrelsesmedlem at ytre sig til anbefalingen af et nej. Jeg forstår den ikke.

Dirigent Tina Øster Larsen

Tak skal du have. Skal vi tage en bemærkning her? Vil du knytte en bemærkning til de bemærkninger, der har været? Ikke den sidste, måske, men der var også et spørgsmål i den foregående.

Mette Carstad

Altså jeg vil jo sige, at i virkeligheden er denne her diskussion eller de forslag, I stiller, jo ikke et spørgsmål om, hvorvidt vi skal sælge Exxon-aktier eller hvordan, det er mere om vi skal være meget præcise i forhold til, hvordan vi udvirker vores aktive ejerskab. Det første forslag, en konkret metode, vi siger nej. Vi skal i bestyrelsen ikke lave en konkret metode. Vi skal bede virksomhederne selv definere det, og vi skal få EIRIS til at hjælpe os med, om deres metode er god nok. Og det er rigtigt. Det er noget, som vi i Arkitekternes Pensionskasse skal banke ind i hovedet på Sampensions investeringsafdeling, ligesom vi har gjort i årevis i Unipension og efterhånden har fået flyttet dem, så jeg faktisk hørte nogen her rose Unipension. Og det er jo fordi vi blandt andet i bestyrelserne har sparket til dem. Det vil vi også gøre i Sampension, det lover jeg. Vi kan gøre det med vores egne penge, men vi kan i udpræget grad være med til at give resten af Sampensions opsparende gode ideer til også, hvordan vi udvirker vores aktive ejerskab i Sampension. Og det vil sige igen bliver bedre til at bruge de screeningfirmaer, som vi har.

Så har vi i forslaget også en idé om, hvor hurtigt man skal foretage frasalg. Og i virkeligheden er det også kun en nuance, der skiller os fra støtteforslaget. Det er hvor hurtig skal man være til at sælge, og der siger vi, at vi vil gerne have den tid, som det tager at forsøge at påvirke selskaberne. Hvis det slet ikke kan lade sig gøre, så sælger vi det.

Min helt personlige holdning, der var nogen, der spurgte om bestyrelserne skal komme med alle deres personlige holdninger, det ved jeg nu ikke, om jeg støtter, men det er, at man kan flytte mere ved at være i et selskab, selv så rædselsfuldt et selskab som Exxon. Du kan flytte mere ved at eje andele end ved at sælge det til russere eller Trump eller hvem ellers, som er fuldstændigt ligeglade med klimamålene.

Jeg ved ikke, om det helt var et svar på det, fordi jeg synes faktisk, vi bevæger os meget langt væk fra det, som egentlig er intentionen, og som er i forslaget, som vi jo i bestyrelsen har sagt, at vi bakker op om, og som vi ved de tidligere år faktisk har sagt, at det er nuancer, der gør, at vi har været nødt til at anbefale, at man stemte nej. Men rent faktisk så vil jeg sige, at forslagene gennem årene fra

Lilian og Lene og tidligere også underskrevet af Ansvarlig Fremtid, de har været med til at flytte rigtig meget. Så i virkeligheden er vi glade for, at I som terriere bliver ved med at sparke til os. Men vi er bare nødt til at forholde os til, hvordan tingene rent praktisk kan lade sig gøre. Og det er måske det, der skiller os. Jeg ved ikke, hvor meget vi skal bruge mere på at diskutere det, for jeg synes ikke, at vi skal bevæge os meget langt væk fra en diskussion, som er selve indholdet i forslagene.

Lene Nielsen

Du svarede ikke på mit spørgsmål.

Mette Carstad

Og dit spørgsmål? Jamen så har jeg glemt det. Jeg troede, at jeg svarede.

Lene Nielsen

Det var, hvordan det er anderledes, altså I siger I vil have aktivt ejerskab, når det gælder fossile brændsler, men hvis vi taler om børnearbejde eller vi taler om klyngevåben, så skal vi skille os af med dem, fordi det er umoralsk. Hvordan er det anderledes?

Mette Carstad

Nej, det er ikke anderledes. Altså vi har jo nogle retningslinjer, vi har nogle meget grundige retningslinjer, som man kan finde, går jeg ud fra, jeg er ikke 100 % sikker på, om de ligger endnu på Sampensions eller på vores hjemmeside i Sampension. Men der er jo rigtig meget lovgivning, hvad der er tilladt, og hvad der ikke er tilladt. Og der, hvor der er FN-resolutioner eller danske klausuler eller andet, som gør, at vi decideret kan sige, jamen børnearbejde er ulovligt, klyngevåben er ulovlige, der adskiller det sig. Det er ikke ulovligt at eje olie, og dermed adskiller det sig fra rigtig mange andre ting. Det er heller ikke ulovligt at købe et håndklæde, som er lavet af nogen, som har lavet børnearbejde. Men vi forsøger at undgå det. Og det samme må være, at.. nå, nu bevæger jeg mig ud i et eller andet langt ude, men det er det, der adskiller det. Vi vil meget gerne have en præcis lovgivning at forholde os til, for ellers så bliver det altså rigtig, rigtig svært. Der var et par andre forslag til ændringer i vores ansvarlige investeringer – noget med Vestbredden og noget med Gaza, og så bliver det rigtig svært, hvis vi skal tage sådan en individuel stilling hver gang.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak til formanden. Der er markeret dernede, og så var det derovre ved siden af bagefter.

Bent Anker Nielsen

Jeg fortalte sidste år, at jeg har tilbragt 10 år af mit liv som rådgiver for Udenrigsministeriet i den globale miljøfacilitet, der smider en milliard dollars over disken hvert år for at fremme bæredygtig udvikling på forskellige områder, herunder klima. Det fornuftige det er, og det er det, den globale miljøfacilitet gør, det er, når man gerne vil investere i energisektoren, så investerer man i nogle fremtidsrettede løsninger og ikke i noget, som er fortid i en eller anden forstand. Og det kan sagtens lade sig gøre at investere sine penge i fornuftige energiløsninger, som giver mindst det samme afkast, som man har investeret i fossile brændsler. Og det forslag, som kommer nu frem igen i en ny variant og så videre, når jeg sidder og læser det første afsnit i det med denne her rapport, eller hvad fanden det er, som man beder bestyrelsen om at udarbejde og så videre, så kan jeg sige på forhånd, det er simpelthen umuligt. Det er en umulig opgave, og det har ikke noget at gøre med mangel på kompetence, det har noget at gøre med mangel på indsigt i det hele taget i, hvad det er, vi snakker om. Altså globalt set. Ikke noget med bestyrelsen eller Sampension eller noget som helst i den stil. Jeg mener simpelthen, at det forslag er det rene sludder. Jeg synes, at vi skal henstille til bestyrelsen, at den afhænder så vidt muligt vores investeringer i fossile brændsler, og jeg vil gerne se det som succeskriterium, at

man hvert år i årsberetningen fortæller, hvor mange aktier det er lykkedes os at slippe ud af og hvor mange fornuftige energiaktier, vi har fået i stedet for.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak skal du have. Der var en markering lige her ved siden af, tror jeg. Værsgo.

Lisbeth Øhrgaard

Det er første gang, jeg er med til en generalforsamling, og jeg synes jo sådan set, at det her forslag sådan i sin helhed kan være meget fornuftigt, og jeg synes, nu ved jeg ikke, om det kan lade sig gøre, men det går jeg ud fra, at bestyrelsen kunne have stillet et modforslag, fordi hvis man ikke er med til en generalforsamling og ikke hører de her argumentationer, så synes jeg, at det kan være lidt svært at forstå, hvorfor bestyrelsen anbefaler et nej og ikke siger, vi synes det er en god idé, men det kan ikke lade sig gøre og så i stedet for havde stillet et modforslag, som angiver den enighed, der er omkring et formål. Nu siger Bent Anker også, at det kan formuleres på en anden måde. Men jeg synes jo sådan set, at det, I siger som bestyrelse, er fornuftigt nok. Men jeg synes det ville have været godt, hvis I havde så stillet et modforslag.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak skal du have. Der var en markering herovre.

Jens Bjerring

Findes der egentlig en liste over alle de der selskaber, vi er involveret i i pensionskassen, eller kan man sådan som medlem se på, hvad det er for noget, vi investerer i?

(Fra salen)

Ja.

Dirigent Tina Øster Larsen

Der var herovre, og så var der heroppe foran bagefter.

Lilian Jensen

Det er til det der med, at der nu tre år i træk har været forslag og nægtelse af at følge dem og så videre. Det kan godt være, og det kan jeg da kun håbe på, at vi på et eller andet tidspunkt kan finde hinanden. Men jeg synes, at der er et punkt, der er meget vigtigt, og som jeg ikke forstår, at Mette Carstad ikke kan indse. Man kan da ikke overlade til selskaberne selv at definere kriterierne, de skal bedømmes efter. Det må da være noget, man selv formulerer. Det må da være et input, man giver sin administration for, at de kan vurdere, hvilke selskaber de skal vælge til og fra. Så der er da en eller anden aktivhandlen, der mangler på det der punkt. Og før den kommer til stede i bestyrelsen, så kan jeg ikke se, at vi kan mødes nogen steder.

Dirigent Tina Øster Larsen

Tak skal du have. Der bliver markeret heroppe foran også.

Hanne Schmidt

Det drejer sig mere om den demokratiske procedure i den her pensionskasse. Der er nogle ting, jeg ikke forstår. I alle andre foreninger, jeg er medlem af, der kan vi nedstemme en beretning, og det var faktisk noget, der skete for fire år siden, da bestyrelsen havde besluttet at sælge ud af Arkitektforeningens ejendomme. Så blev der indkaldt til en ekstraordinær generalforsamling og så ups, så skete der noget andet, okay, det er en demokratisk procedure, der er til at forstå. Men jeg kan ikke forstå, at en forsamling som denne her generalforsamling ikke kan pålægge sin bestyrelse, demokratisk valg-

te bestyrelse noget. Det forstår jeg ganske enkelt ikke, altså helt principielt. Adskiller pensionskasserne sig fra alle andre typer demokratiske foreninger? Er det det, der er problemet?

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak. Jeg kan måske lige knytte en bemærkning til det sidste. Det korte svar er ja. Det gør de. Og det er også en sandhed med modifikationer, når man siger, at man generalforsamlingen ikke kan pålægge bestyrelsen noget, for det kan den. Men der er også ting, den ikke kan. Og jeg ved, at det er temaer, I har berørt meget tidligere, men hvis man skal sige det sådan lidt firkantet og med lidt brede termer, så de opgaver, som bestyrelsen har ansvaret for, der kan nogle andre ikke pålægge dem at gøre og agere på en bestemt måde, fordi så passer det ikke sammen med det ansvar, som bestyrelsen varetager og over for Finanstilsynet står til ansvar for. Så hvis man skal sige det lidt bredt, så er det sådan, at generalforsamlingen har ikke kompetence til at pålægge bestyrelsen noget, som bestyrelsen er ansvarlig for. Og det er derfor, at vi har de her drøftelser om, at man kan opfordre, og man kan anbefale, og man kan henstille, men man kan ikke pålægge på områder, som ligger inden for, hvad der er bestyrelsens prærogativer, altså hvad bestyrelsen via lovgiver er forpligtet til at varetage. Der er masser af andre ting, man kan pålægge sin bestyrelse at gøre, men det her er ikke en af dem. Og jeg skal heller ikke komme ind på en oplæsning af, hvad man så i givet fald kunne, fordi det er ikke det, opgaven er. Men det er bare for at sige ja, generalforsamlingen er øverste myndighed, men det har sine begrænsninger, og det har det, fordi det er en pensionskasse. Og den begrænsning findes ikke og slet ikke i samme udstrækning i en forening for eksempel, som ikke er reguleret af Lov om Finansiell Virksomhed, som er en ordentlig moppedreng, som det hedder. Ja, **Lene Nielsen**, værsgo.

Lene Nielsen

Jeg vil godt lige knytte en kommentar til lige det sidste her, fordi det er jo rigtigt, at vi kan jo ikke pålægge bestyrelsen. De har jo et ansvar for de her investeringer, de sidder og har ansvaret for, så vi kan ikke pålægge dem noget, som vil gøre, at de kan blive retsforfulgt, fordi de har handlet uansvarligt for eksempel. Men dertil kommer så, at man kan foretage en vurdering i forhold til de her miljøspørgsmål, er det uansvarligt at sælge de her aktier, eller er det en dårlig investering, og det er et vurderingsspørgsmål. Der vurderer bestyrelsen, at det behøver de ikke, hvor vores holdning er, at de sætter ikke vores pensionsmidler over styr. De vælger at sige, vi vil føre en anden politik. De vælger at sige, vi tror på aktivt ejerskab. Og der ligger en stor forskel. Altså fordi det er jo ikke fordi, at vi siger: Sælg hele lortet og så ad helvede til med vores pensionsinvesteringer. Vi beder dem om at foretage et etisk valg, og vi beder dem også om at sikre os i forhold til det, der vil ske, når olien skal udfases. Og det mener vi ikke er uansvarligt. Men bestyrelsen har valgt anderledes.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja. Tak skal du have. Er der andre, der ønsker ordet under dette punkt? Det synes ikke at være tilfældet. Så vil jeg afslutte debatten og sige tak for god debat under punktet, og så er vi klar til at skride til afstemning. Og på det her punkt, som jeg nævnte indledningsvis, vi har ganske mange fuldmagter til stede også, og det virker jo oplagt, at der også er forskellige holdninger til de forslag, der ligger. Så her vil jeg ikke forsøge at fastslå resultatet ved håndsoprækning, men i stedet for vil vi tage en skriftlig afstemning på det her punkt. Og I har alle sammen fået en stemmeseddel i jeres materiale eller udleveret nede ved døren. Og det er jo den første afstemning, vi har i dag, og derfor er det stemmeseddel nummer 1 nederst til højre, som I skal rive af og afkrydse. Og lige for god ordens skyld, det vi stemmer om nu, det er altså det forslag, der hedder: "Generalforsamlingen anbefaler bestyrelsen inden næste generalforsamling at udarbejde og offentliggøre en konkret metode til at definere, hvorvidt et fossilselskabs forretningsmodel inden udgangen af 2018 er foreneligt med den globale klimaaftale fra Paris om sikring af maksimalt 2 graders global opvarmning", og i halen på det er der

en henstilling om, at ”bestyrelsen sikrer et aktivt ejerskab i fossilselskaberne håndteret i overensstemmelse hermed og sørger for frasalg af investeringer, hvor et udøvet aktivt ejerskab ikke resulterer i nævnte forenelighed med Paris-aftalen”.

Og der bliver indsamlet. Er der nogen, der mangler at aflevere deres stemmer? Jeg vil lige bare kort bemærke, at vi holder ikke pause nu. Vi går videre med dagsordenen om et ganske lille øjeblik, så snart alle, der vil aflevere, har afleveret. Og jeg kan sige, at det er administrationen, der samler stemmer ind og også optæller, men revisorerne, som vi jo har masser af i dag, som vi så indledningsvis, de tilser optællingen og reviderer resultatet. Er der flere, der ønsker at aflevere? Det er ikke tilfældet. Så går vi her i lokalet stille og roligt videre med dagsordenens punkter. Vi mangler stadig en række punkter, imens der bliver talt op inde i det andet lokale, og så vender jeg tilbage med resultat af afstemningen, når det ligger klar.

[Se afstemningsresultat under punkt 9]

Dagordenens punkt 5

Forelæggelse og godkendelse af lønpolitik

Dirigent Tina Øster Larsen

Næste punkt på dagsordenen det er punkt 5, som er en forelæggelse og en godkendelse af lønpolitikken for pensionskassen, og det er **Cecilie Hansen**, der på vegne af bestyrelsen vil fremlægge den. Værsgo, Cecilie.

Cecilie Hansen

Jeg skal bare forelægge en lønpolitik til godkendelse, og det her det er en lønpolitik, der så er fælles for alle i det her administrationselskab, vi er i. Lønstrukturen her er sådan, at alle her er fastansatte med en fast månedsløn, og der er en meget begrænset anvendelse af variabel løn. Og så har man muligheder for at honorere ekstraordinært i form af nogle engangsvederlag. Har vi den der, ja, vi har i administrationsfællesskabet nogle væsentlige risikotagere, og det er dem, der er listet heroppe på sliden og de får alle sammen fast løn. Der er en enkelt, og det er investeringsdirektøren, som har det, der hedder variabel løn. Og som der står heroppe, så er det, der kan udbetales, det er en maksimalt 500.000 kroner, som udbetales i nogle rater over en længere periode, og som det også fremgår, så er det sådan, at de mål, der er knyttet til det her variable løn, der kan udbetales, hvis ikke de opfyldes, så bortfalder de her variable lønandele. Så det er, hvad vi har at sige om den gældende lønpolitik, og det er den, som I så som generalforsamling skal godkende. Og vi anbefaler selvfølgelig, at I godkender den. Er der nogen spørgsmål? Nej.

Dirigent Tina Øster Larsen

Det er jo mig, der spørger om det. Er der nogen spørgsmål? Se, det virker allerede. Der er et dernede.

Susanne Schou

Jeg vil bare lige spørge om, hvis vi ikke godkender det, hvad sker der så?

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja, tak skal du have for det spørgsmål. Hasse, vil du knytte en bemærkning til det?

Hasse Jørgensen

Ja, det vil jeg gerne. Altså, jeg hørte spørgsmålet som, at hvis den ikke bliver godkendt. Det skulle den

meget gerne blive. Det her det er en administrativ, operativ ting, selve politikken er ganske konservativ og i et ganske ufarligt niveau. Og jeg mener ikke, at der er noget som helst kontroversielt at sige om den her lønpolitik. Men den er jo altså gældende for administrationselskabet, hvor alle tre virksomheder administreres fra. Så vi står lidt med et problem, hvis I ikke godkender den.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja, tak skal du have Hasse. Er der andre, der ønsker ordet under dette punkt? Det er der ikke. Så kan vi også afslutte debatten under det her punkt og skride til afstemning. Og det er sådan, at det er en simpel flertalsbeslutning, og det er som sagt spørgsmålet om, hvorvidt lønpolitikken, som den er præsenteret her, og også som den har været tilgængelig inde på hjemmesiden og beskrevet i det materiale, I har fået ud, hvorvidt generalforsamlingen kan godkende den. Og jeg vil for god ordens skyld bede dem, der stemmer for markere med hånden i vejret. Ja tak. Og jeg skal høre, om der er nogen, der stemmer imod? Det er ikke tilfældet. Så er den vedtaget. Tak skal I have.

Dagsordenens punkt 6

Valg til bestyrelsen

Dirigent Tina Øster Larsen

Så er vi nået til dagsordenens punkt 6, som omhandler valg til bestyrelsen, og vi havde jo indledningsvis en præsentation af den i dag siddende bestyrelse, så det vil jeg ikke gøre igen nu. Og som bekendt så er der et bestyrelsesmedlem i år, der er på valg, det er Ole Bjørn Petersen, dvs. der skal vælges én kandidat i år. Herudover er der i pausen indkommet en yderligere kandidatopstilling. Så der vil nu være en præsentation af de to kandidater. De vil i hvert fald få lejlighed til det, hvis de ønsker at præsentere sig. Men som I kender til, så er det jo sådan, at valg til bestyrelsen i de tilfælde, hvor der er flere kandidater, end der er poster, det stemmer vi ikke om på generalforsamlingen, det bliver i stedet for ved urafstemning, som efterfølgende kommer ud, og som bliver sendt ud til alle medlemmer i pensionskassen. Men jeg vil stadigvæk høre, om først Ole Bjørn Petersen har et ønske om at præsentere sig. Ja, værsgo Ole.

Ole Bjørn Petersen

Med faren for, at I bliver trætte af mig, så vil jeg da lige sige et par ord. I 2010 til 2013 var jeg medlemsvalgt til bestyrelsen, og i 2014 bad bestyrelsen mig erstatte Lars Thiis, der måtte trække sig på grund af arbejdspresset i Cubo. Det har været en spændende rejse, startende med at få orden i eget hus i 2010, som vi kaldte det, til i dag hvor vi sidder her hos Sampension. Hvis du giver en stemme på mig, så vil jeg sikre det fortsatte arbejde med at give dig den størst mulige pension. Det er det mandat, jeg har som medlemsvalgt. At sikre din pension administreres billigst muligt. Jeg skal nok være i haserne på Sampension. At din pension investeres bæredygtigt og etisk. Jeg går ind for forhandling. Så hvis I stemmer på mig, så er det et spørgsmål om at få forhandling. At din pensionskasse også i fremtiden har styrke til at bevare selvstændigheden. Det er svært at være lille i de stores selskab. Selvstændigheden bevares bedst gennem samarbejde. Og at du bevarer kontrollen med at bestemme, hvad der skal ske med din pension. Jeg opfordrer alle medlemmer til at stemme. Tak.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja, tak til Ole Bjørn. Som nævnt var der kommet et yderligere kandidatforslag med det nødvendige antal stillere, og det er Kirsten Sander. Jeg skal høre, Kirsten, har du lyst til at komme op og sige et par ord om dig selv? Her er ingen pligt, naturligvis. Du kommer der. Ja, det tænker jeg da også. Værsgo.

Kirsten Schmidt Sander

Ja, jeg hedder Kirsten Sander. Undskyld, jeg er ikke lige vant til mikrofonen her. Der er folk, der har opfordret mig til at stille op med baggrund i mit arbejde for miljø og bæredygtighed gennem de sidste 30 år, tror jeg det er. Og det skulle jeg jo selvfølgelig overveje, fordi hvad pensionskassen står for sådan i detaljer, var jeg ikke helt klar over. Men nu har jeg jo læst en del om det og synes, at det er meget spændende, det der sker, og jeg har hørt bestyrelsens beretning og synes, at det lyder som om, at man laver et rigtig stort og godt arbejde. Og det, jeg godt kunne tænke mig at være med til at påvirke i bestyrelsen, hvis jeg bliver valgt ind, det er den linje, som er blevet fremlagt i det her medlemsforslag med, at man får udarbejdet nogle retningslinjer for, hvordan vælger man grønne investeringer i stedet for sorte. Og det er selvfølgelig ikke helt nemt at gøre det, men hvis vi er flere, der har erfaring med at arbejde også internationalt i internationale selskaber, er der måske mulighed for at komme ind og påvirke. Men det arbejde vil jeg meget gerne være med til. Og jeg mener, at mulighederne er der og jeg synes, at vi for eksempel skulle tage ved lære af, hvad Københavns Kommune har gjort, som er blevet fossilfri i investeringerne og også Københavns Universitet, at dem kan vi også tage ved lære af. Hvad har de egentlig gjort og hvad kan vi bruge af det, de har gjort i den proces? Og der er jo også flere kommuner, som der også er blevet nævnt, som også er gået fossilfri i investeringer. Og det vil jeg godt være med til at påvirke, men selvfølgelig i ydmyghed over, at det er ikke nogen nem proces. Og desuden vil jeg også gerne arbejde for, at der er transparens også over for medlemmerne og se, hvordan jeg kan være med og påvirke det med min erfaring for arbejde i forskellige organisationer. Ja. Det er ikke mig, nej, der ligger her. Jeg tror ikke, jeg vil sige meget mere. Altså jeg har lavet en motivation og en profil, som så bliver lagt ud. Jeg kan sige, at jeg har været formand for Greenpeace i Norden i 15 år og arbejdet med miljøarbejde i 30 år og også arbejdet med at påvirke de internationale selskaber til at få en grønnere profil. Og det er nok der, jeg har min væsentligste styrke, men også inden for det demokratiske islæt, som jeg gerne vil påvirke. Så tak for ordet.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak til de to kandidater, og som jeg lige sagde indledningsvis, så er det ikke noget, vi skal stemme om i dag. Men I får urafstemningsmateriale ud her efterfølgende med materiale om kandidaterne.

Dagsordenens punkt 7

Valg af revision

Dirigent Tina Øster Larsen

Så er vi kommet til punkt 7 på dagsordenen, som handler om valg af revisor, og det er sådan, at i dag har man Deloitte, men her med skiftet til Sampension, så foreslår revisionsudvalget og bestyrelsen, at PwC vælges som ny revision. Og der er i det materiale, I har fået ud, en nærmere redegørelse sendt med, og vi har fået nogle nye revisionsregler, der gør, at jeg lige skal fremhæve, at revisionsudvalget har udtalt, at de ikke har været påvirket af tredjeparter og ikke har været underlagt aftaler med en tredjepart, der begrænser generalforsamlingsvalg til visse revisorer eller revisionsfirmaer. Og jeg hører gerne, hvorvidt generalforsamlingen kan tilslutte sig indstillingen og dermed godkende PwC som ny revisor. Og hvis ikke jeg hører indsigelser, så vil jeg lægge til grund, at det kan generalforsamlingen. Tak skal I have.

Dagsordenens punkt 8

Sted for næste års generalforsamling

Så er vi kommet til punkt 8 på dagsordenen, som er valg af stedet for næste års generalforsamling. Der ligger et forslag fra bestyrelsen om, at de foreslår, at generalforsamlingen næste år, altså i 2018, afholdes i Aarhus. Og jeg skal høre, om generalforsamlingen kan godkendes, at vi næste år mødes i Aarhus? I gør i hvert fald. Det kan I. Tak skal I have.

(Fra baggrunden): Bare det ikke bliver en mandag

Dirigent Tina Øster Larsen

Bare det ikke bliver en mandag. Det fører vi til protokollen.

Dagsordenens punkt 9

Eventuelt

Dirigent Tina Øster Larsen

Det bringer os frem til dagsordenens sidste punkt, som er Eventuelt. Og jeg har ikke endnu fået afstemningsresultatet, men jeg håber, at det er lige på trapperne, så vi får det selvfølgelig, inden generalforsamlingen lukker og slukker. Men lad os tage punktet Eventuelt i mellemtiden. Og som I sikkert er helt bekendte med, så er punktet Eventuelt jo ikke et punkt, hvor vi kan beslutte noget, men der kan drøftes og debatteres og stilles spørgsmål. Så det er nu, hvis man sidder med noget, som er ved at brænde inde med. Og jeg skal høre, om der er nogen, der ønsker ordet? Det er der dernede, værsgo.

Ella Lykke Bredsdorff

Jeg synes ikke, jeg fik nogen respons på det her, jeg rejste med investeringer i bosættelserne. Det er der ikke rigtigt nogen, der har kommenteret.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak. Jeg ved ikke, om der er nogen, der ønsker at knytte en bemærkning til det, eller vi bare skal lade den.. Jeg ved ikke, om vi skal have gentaget spørgsmålet?

Henrik Olejasz Larsen

Jeg forstod spørgsmålet sådan, at der var spørgsmål til pensionskassens investeringer i bosættelser i det besatte område på Vestbredden? Ja. Jamen jeg kan sige omkring det faktuelle, at der er ikke i de fællesinvesteringer, der er mellem de tre pensionsvirksomheder, selskaber, som har aktiviteter direkte på Vestbredden. Men jeg forstår godt den analyse, du henviser til, og der var en række selskaber, som Sampension KP Livsforsikring tilbage i 2016 havde investeret i. Det var det tal, der summede til det beløb, du refererede til tidligere. Det største af de selskaber var Siemens. Jeg må blankt erkende, at jeg har glemt, hvad det var, Siemens havde leveret af ting. Det forekommer mig, at det var et eller andet transportsystem. Og den næststørste investering var i Volvo, som tilsvarende havde leveret materiel, formentlig noget lastbiler. De selskaber er Sampension KP Livsforsikring og også pensionskassen fortsat investeret i. Jeg kan så sige, at der var på listen blandt de allermindste investeringer også to israelske banker, som ikke var placeret direkte på Vestbredden, men som havde finansieret byggeri på Vestbredden og blev kritiseret for det. De to banker er fællesskabet ikke længere investeret i.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak for svaret. Er der andre, der ønsker ordet? Ja, der er en dernede. Værsgo.

Jens Bjerring

Nu kørte det lidt hurtigt med det der PwC, jeg nåede ikke lige at få snakket om det, men altså jeg.. Det var mere fordi, altså PwC er jo kommet frem i medierne i forskellige lidt kedelige roller, synes jeg, sådan noget med skattely og IT Factory og sådan noget. Kan man være sikker på nu, at de sådan vil opføre sig ordentligt, havde jeg nær sagt, fremover?

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak. Jeg ved ikke, om der.. Jeg kan ikke, i hvert fald, men jeg ved ikke, om der er nogen, der ønsker at kommentere på begrundelsen for at indstille PwC som revisor?

Hasse Jørgensen

Ja, altså nu er det jo selvfølgelig revisionsudvalget, der har lavet indstillingen, men igen som før, PwC vil i så fald være fælles revisor for de tre pensionsvirksomheder, der indgår i forsikringsadministrationsfællesskabet, og deri ligger en meget væsentlig økonomisk besparelse. Så der ligger altså noget stordrift i at indstille PwC, som er ganske fornuftig. Jeg må sige, for mit eget vedkommende har jeg ikke noget indtryk af, at PwC har været involveret i en hel masse forfærdelige ting. Jeg vil meget gerne give ordet til PwC, hvis det er muligt under proceduren her, jeg ved ikke, vil du lige knytte en kommentar? Jeg har i hvert fald ikke hørt om det.

Christian F. Jakobsen PwC

Jeg kan i hvert fald oplyse på PwC's vegne, at vi har ikke været involveret i IT Factory-sagen, som der blev nævnt og os bekendt ikke med i heldigvis nogen store, ubehagelige sager for tiden.

Dirigent Tina Øster Larsen

Ja tak. Det er nok så præcist, som man kan sige det. Er der andre, der ønsker ordet under det her punkt Eventuelt? Det synes ikke at være tilfældet. Men inden jeg afslutter den her formelle del af generalforsamlingen, så har jeg i mellemtiden fået afstemningsresultatet for det forslag, der var stillet, og det var som bekendt medlemsforslaget, vi stemte om. Og stemmerne, jeg har fået opdateret i mellemtiden, vi er blevet to flere siden sidst, jeg fortalte jer tallet. Det vil sige, at der er 156 stemmer i lokalet i alt. Og afstemningsresultatet er sådan, at der er 120 stemmer, der er for, 34 stemmer imod og 2, der har valgt at stemme blankt på forslaget. Og det vil sige, at forslaget er vedtaget.

Og det bringer os til afslutningen på dagsordenen. Jeg har lovet, før jeg giver ordet tilbage til formanden, lige at sige, at maden er klar cirka 19.45. Det er godt. Og så hermed er vi igennem dagsordenen, og jeg har ikke andet tilbage end at sige tak for god ro og orden. Tak skal I have.

Mette Carstad

Ja, men så vil jeg have lov til at sige tusind tak for dette års generalforsamling. Og vi fik et medlemsforslag, som vi skal gøre alt, hvad vi kan i bestyrelsen, inden for de rammer, som vi nu har, at følge. Og det har jeg jo tidligere sagt. Så har jeg en række forskellige mennesker, som jeg gerne vil have lov at takke. Og det er **Tina Øster Larsen**, vores dirigent, som jo godt og effektivt har bragt os igennem aftenen.

Så har vi Deloitte, som jo har været vores revisor og har gjort det meget godt i en række år.

Og så selvfølgelig tak til PwC og tillykke med valget. Så må vi håbe, at I bliver ved med at opføre jer ordentligt.

Og tak til **Hasse Jørgensen** og til administrationen.

Og så selvfølgelig også til **Ole Bjørn Petersen** for at fortælle om Sompensionshuset og til **Henrik Olejasz Larsen** for at fortælle om et kig ud i krystalkuglen.

Og så synes jeg selvfølgelig også, at det er rigtig dejligt, at der var så mange, som havde lyst til at komme og, kan jeg så fortælle, at nu siges det, selvom klokken ikke er helt 19.45, at buffeten den er klar, og der var et enkelt år, der ikke var vin på buffeten. Det var nok det år, hvor vi fik allerdårligst evaluering af generalforsamlingen. Men i år er der både rødvin og hvidvin og andre gode sager. Så tusind tak for i dag og hav nu en hyggelig aften, men klokken ni så slukker lyset, og der skal vi alle sammen være på vej hjem.

Generalforsamlingen hævet.

Den 4. april 2017

Som dirigent:

Tina Øster Larsen